

Tommi Manninen

**Taloudenhallinnan
kehittämissuunnitelma
Case Korian Klubi**

Elimäen IFS Ry. / Korian Klubi

Opinnäytetyö
Liiketalous, Tradenomi

2019

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Tommi Manninen	Tradenomi (AMK)	Toukokuu 2019
Opinnäytetyön nimi		
Taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma Case Korian Klubi		35 sivua 17 liitesivua
Toimeksiantaja		
Elimäen IFS Ry. / Korian Klubi		
Ohjaaja		
Jarmo Kulhelm		
Tiivistelmä		
<p>Tässä opinnäytetyössä tutkitaan mahdollisuuksia kehittää pienen urheiluyhdistyksen taloudenhallintaa. Suunnitelma on laadittu teoriaosuuden ja yhdistyksen edustajan haastattelun perusteella. Opinnäytetyön toimeksiantaja on Kouvolan Koriolla toimiva Elimäen IFS Ry, joka käyttää nykyisin nimeä Korian Klubi. Seuran päälajina on salibandy.</p> <p>Taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma sisältää erilaisia vaihtoehtoja, jolla yhdistyksen taloushallinto saadaan tuotua nykyaikaan sekä yleisiä ohjeistuksia taloudenhallintaan. Suunnitelman kirjoitusasuusta on tehty helposti luettava ja ymmärrettävä. Suunnitelman tarkoituksena on tuoda seuran taloudenhallinta sen taloudellisen tilanteen vaatimalle tasolle.</p> <p>Opinnäytetyön teoriaosuudessa keskityttiin yhdistyksen toiminnan eri vaiheisiin, kuten hallituksen toimiin sekä taloudenhallinnan eri osa-alueisiin. Opinnäytetyön keskeisimmät aihealueet olivat yhdistyksen säännöt, yhdistyksen taloudenhoito ja hallinnon muodostuminen. Teoriaosuudessa on tuotu esiin lakeja ja asetuksia, jotka kuuluvat olennaiselta osaltaan yhdistyksen toimiin. Lakeja, joihin teoriaosuus pohjautuu, ovat yhdistyslaki ja kirjanpitolaki. Teoriaosuuden kirjoittamisen lähteinä on käytetty myös aiheeseen liittyvää kirjallisuutta.</p> <p>Tutkimuksessa käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää ja toimeksiantajan kanssa käytiin laaja haastattelu. Haastattelun tarkoituksena oli saada tarkka kuva yhdistyksen toiminnan laajuudesta sekä kehityskohteista. Haastattelun avulla pyrittiin saamaan myös kuva siitä, miten yhdistyksessä on aiemmin hoidettu taloutta.</p> <p>Suunnitelma on toteutettu yksinomaan toimeksiantajan tarpeita vastaavaksi, joten se ei suoraan ole käytettävissä vastaavien yhdistysten toimintaan. Opinnäytetyötä voidaan kuitenkin käyttää mallina vastaavissa tapauksissa. Validiteetti toteutui opinnäytetyössä hyvin, sillä suunnitelmaan käytettiin laajaa vertailupohjaa eri vaihtoehtojen välillä. Toimeksiantajalla on nyt hallussaan eri vaihtoehtoja, joista se voi valita sopivimman joko suosituksen perusteella tai siitä riippumatta.</p>		
Asiasanat		
yhdistys, kirjanpito, taloushallinto, taloudenhoito		

Author (authors)	Degree	Time
Tommi Manninen	Bachelor of Business Administration	May 2019
Thesis title		
Development plan of financial management Case Korian Klubi		35 pages 17 pages of appendices
Commissioned by		
Elimäen IFS Ry. / Korian Klubi		
Supervisor		
Jarmo Kulhelm		
Abstract		
<p>This thesis examines the possibilities of developing the financial management of a small sports association. The plan is based on the theoretical part and the interview with the representative of the association. A client of the thesis is Elimäen IFS Ry, which recently uses the name Korian Klubi and which is from Korja, Kouvola. The club's main sport is floorball.</p>		
<p>A development plan of financial management contains various options for updating the financial management of the association and general guidelines for financial administration. The plan is formulated in a form particularly easy to read and understand. The purpose of the plan is to bring the financial management of the club to the level required by its financial situation.</p>		
<p>The theoretical part of the thesis focused on different phases of the association's activities, such as government actions and various aspects of financial management. The main topics of the thesis were the rules of the association, financial management of the association and formation of administration. The theory section discusses laws and regulations that are an essential part of the association's activities. Laws on which the theoretical part is based are the Association Act and the Accounting Act.</p>		
<p>A qualitative research method was used in the study, and an extensive interview was conducted with the sponsor. A purpose of the interview was to get an accurate picture of the scope of the association's activities and development targets. The interview also aimed at providing a view on how the association has previously managed the finances.</p>		
<p>The plan has been implemented exclusively to meet the needs of the sponsor, so it is not directly available to the other similar association. The thesis can be used as a model in similar cases. The thesis can be considered valid, because the plan used a broad comparison basis between different options. The client now has different options from which they can choose the most appropriate one, either on the basis of the recommendation or independently.</p>		
Keywords		
Association, accounting, financial administration, management of finance		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
1.1	Tutkimuskysymys	5
1.2	Opinnäytetyön tavoite ja tutkimusmenetelmä	6
2	KORIAN KLUBI.....	7
2.1	Historia.....	7
2.2	Nykyhetki	9
3	YHDISTYS.....	9
3.1	Yleishyödyllinen ja rekisteröity yhdistys	10
3.2	Yhdistyksen säännöt.....	11
3.3	Yhdistyksen hallitus	12
3.3.1	Hallituksen tehtävät.....	13
3.3.2	Sääntömääräiset kokoukset.....	14
4	YHDISTYKSEN TALOUDENHOITO.....	16
4.1	Toiminnan rahoittaminen	16
4.2	Verotus	18
4.3	Kirjanpito.....	20
4.4	Tositteet.....	21
4.5	Tilinpäätös	22
4.5.1	Tuloslaskelma	24
4.5.2	Tase.....	26
4.6	Toimintasuunnitelma ja talousarvio.....	29
5	TALOUDENHALLINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN	30
6	POHDINTA.....	31
	LÄHTEET.....	33
	LIITTEET	36

Liite 1. Taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on parantaa pienen urheiluyhdistyksen taloudenhallintaa. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Elimäen IFS Ry, joka käyttää nykyisin Korian Klubi nimeä. Korian Klubi on jatkuvasti kehittyvä urheiluseura, jonka talous on kasvanut vuosi vuodelta. Taloushallinto on kuitenkin jämähtänyt, ja opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää yhdistyksen taloushallintaa taloudellisen tilanteen vaatimalle tasolle. Korian Klubin historiaa ja nykyhetkeä käsitellään myöhemmin. Tutkimuksen keskeisimpinä aihealueina ovat taloushallinnon nykyaikaistaminen, yhdistyksen kirjanpidon selkeyttäminen ja parantaminen, maksuliikenteen seuranta sekä taloudenhoitajan tehtävät. Työssä viitataan eri lakeihin, kuten yhdistyslakiin sekä kirjanpitolakiin. Tutkimuksen apuna on käytetty yhdistyksen talouteen, kirjanpitoon ja verotukseen liittyvää kirjallisuutta.

Teoriaosassa on tutkittu niitä asioita, joiden olen katsonut olevan keskeisiä asioita yhdistystoiminnan taloudenhallinnassa. Kehittämissuunnitelmassa perehdytään yhdistyksen taloudenhallintaan nykytilanteessa ja pohditaan esimerkkejä ja keinoja, joilla sitä pystytään tulevaisuudessa kehittämään.

1.1 Tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tärkeimmäksi tutkimuskysymykseksi nousi toimeksiantajan kanssa keskustellessa seuraava kysymys: **Miten yhdistyksen taloudenhallinnan toimia voisi nykyaikaistaa?**

Keskustellessani toimeksiantajan puheenjohtajan kanssa esiin nousi myös kysymyksiä siitä, mikä on hyvän taloudenhallinnan merkitys pienessä urheiluyhdistyksessä sekä miten taloushallintaa voidaan käyttää budjetoinnin apuna. Haastattelun perusteella halusin tietää, mitkä asiat ovat tällä hetkellä taloudenhallinnassa isoimpia kompastuskiviä sekä millaisia kehityskohteita yhdistyksellä talouden näkökulmasta on. Halusin myös selvittää, mitä taloudenhallinnan nykyaikaistamiselta halutaan eniten saavuttaa ja mitkä ovat isoimmat vaatimukset taloushallintajärjestelmältä.

1.2 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyön tavoitteeksi selkeytyi keskusteluiden kautta taloushallinnon saaminen taloudellista tilannetta vastaavalle tasolle. Tavoite on saada seuran taloushallinto nykyaikaistettua ja tuotua se pois raskaasta taulukkolaskennan avulla tehtävästä taloudenhallinnasta. Suunnitelman tavoitteena oli myös keventää nykyisen taloudenhoitajan työtaakkaa. Vaikka tutkimusalue olikin laaja, niin sain kehitettyä yhdistykselle erilaisia vaihtoehtoja, joilla taloudenhoitoa pystyttäisiin nykyaikaistamaan ja kehittämään. Suunnitelman käyttöönotto jää yhdistyksen hallituksen päätettäväksi, mutta suunnitelma on tehty niin, että se on mahdollista ottaa käyttöön heti.

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyön teoreettinen tieto on etsitty taloushallintoon liittyvästä kirjallisuudesta ja internetsivustoilta sekä eri laeista. Päätökseen kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän käyttämisestä vaikutti tutkimuksen luonne tapaustutkimuksena sekä tutkimusongelma ja siihen liittyvän materiaalin hankkiminen. Tutkimuksessa teetettiin toimeksiantajan haastattelu, jota käytettiin pohjana kehityssuunnitelman laatimiseen. Haastattelu tehtiin teema-haastatteluna, jossa selvitettiin yhdistyksen tila perin pohjin, niin hallituksen toimimisesta kuin taloudellisesta tilanteesta. Tiedot kirjanpito-ohjelmista on etsitty internetistä etsimällä juuri toimeksiantajan tilanteeseen sopivia ohjelmistoja. Opinnäytetyössä ei avata tarkemmin seuran taloudellisia lukuja niiden luottamuksellisuuden vuoksi.

Laadullisella eli kvalitatiivisella tutkimuksella tarkoitetaan prosesseja, joihin määrällisen tutkimuksen tilastollisilla analyyseillä on lähes mahdotonta pureutua niiden prosessien ja ilmiöiden monimutkaisuuden vuoksi. (Kananen 2014, 19.)

Opinnäytetyössäni käytän primäärisiä ja sekundäärisiä tiedonkeruumenetelmiä. Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää tiedonkeruulähteenä kaikkia kirjallisen aineiston muotoja. Kaikkea aineistoa, jolla on merkitystä tutkimuksen kannalta, voidaan hyödyntää tutkimusongelman ratkaisussa. Aineistona voivat olla primääriset ja sekundääriset tiedonkeruumenetelmät. Primäärisiin kuuluvat haastattelut ja kyselyt, kun taas sekundäärisiin kuuluvat erilaiset

dokumentit, kuten muistiinpanot, verkkosivut sekä sähköpostit. (Kananen 2014, 90.)

Suoritin opinnäytetyötä varten puolistrukturoidun teemahaastattelun. Haastattelu suoritettiin ainoastaan toimeksiantajan edustajalle. Teemahaastattelua käytetään silloin, kun ilmiötä ei tunneta ja halutaan saada ymmärrys kohteesta. Teemahaastattelu suoritetaan siten, että haastattelija ja haastateltava ovat fyysisesti samassa paikassa. Haastattelussa haastateltava pyrkii saamaan ilmiön haltuunsa ja sitä kautta kasvattamaan ymmärrystä aiheesta. Haastateltavaa keskustelutetaan ilmiöön liittyvistä asioista. (Kananen 2014, 76.)

2 KORIAN KLUBI

Korian Klubi on vuonna 2015 perustettu salibandyn erikoisseura. Klubi toimii Kaakkois-Suomen salibandykentällä kahdessa eri sarjassa. Klubin ykkösjoukkue pelaa Suomen kolmanneksi korkeimmalla sarjatasolla Kaakkois-Suomen lohossa ja Klubin kakkosjoukkue puolestaan Kaakkois-Suomen V-divisioonassa. (Korian Klubi 2018b)

2.1 Historia

Korian Klubi on perustettu vuonna 2015 ja sen pohjana toimii vuonna 2012 perustettu ja vuonna 2013 rekisteröity yhdistys nimeltään Elimäen IFS. Klubin historian ensiaskeleet sijoittuvat huhtikuun 28. päivään vuonna 2015, jolloin kokoontuivat Elimäen IFS:n toimihenkilöt Matti Lindholm, joka toimii yhdistyksen puheenjohtajana ja Janne Roivas sekä kaksi Korialta lähtöisin olevaa salibandyn pelaajaa; Tuukka Aaltonen ja Ville Ala-Outinen. Nelikko kokoontui Korian ABC:llä, josta Klubin lähtölaukaus on siis perujaan. Nelikko halusi nostaa korialaista salibandya sekä luoda puitteet kilpailukykyiselle salibandyseuralle, joka alueelta puuttui. Korian Klubin nimi on peruja aikoinaan Koriolla toimineesta jääkiekko-, pesäpallo- ja salibandyseura KJK:sta, mikä on lyhenne Korian Jääkiekosta. KJK:ta kutsuttiin lempinimellä Klubi, joten tämän myötä uuden seuran nimeksi lyötiin Korian Klubi. Myös Klubin logo ja värit vaalivat KJK:n perinteitä. (Korian Klubi 2018b)

Klubin ensimmäinen kausi virallisissa sarjoissa alkoi saman vuoden syksynä,

jolloin joukkue osallistui Kaakkois-Suomen V-divisioonaan. Joukkue näytti heti ”kaapin paikan” ja oli lohkossaan ylivoimainen. Joukkue voitti 18 pelaamastaan ottelusta 16 ja koki vain yhden tappion, yksi otteluista päättyi pistejakoon. Klubi varmisti nousun IV-divisioonaan jo ennen kauden viimeistä turnausta. (Korian Klubi 2018b)

Klubi nousi siis ylivoimaisen lohkovoiton myötä IV-divisioonaan kaudeksi 2016–2017. Klubi oli sarjan kärkijoukkueita myös ylemmällä sarjatasolla ja noususta ylemmäs joukkue pelasikin kauden päätösottelussa myllykoskelaista JPS-75:tä vastaan Korian Monitoimitalolla. Ottelua paikan päälle saapui seuraamaan yli 100 katsojaa ja korialaisyleisön riemuksi Klubi voitti ottelun ja nousi sen turvin seuraavaksi kaudeksi jo III-divisioonaan. (Korian Klubi 2018b)

Korialaisen salibandyyn nousukiito vain jatkui ja Klubi nousi jo Suomen neljänneksi korkeimmalle sarjatasolle. Kouvolan salibandyhallitilanteen myötä Klubi joutui kuitenkin siirtämään kotiturnauksensa Kuusankosken Urheilutalolle, sillä Lindholmin mukaan Korian Monitoimitalo ei ollut sarjatason vaatimuksia täyttävä. Tämä ei kuitenkaan joukkuetta haitannut, vaan joukkue sijoittui sarjassa toiseksi ja pääsi näin ollen karsimaan noususta ylemmäs. (Lindholm 2019)

Nousukarsinnat Korian Klubi pelasi savonlinnalaista Top Teamia vastaan ja ottelut pelattiin Mansikka-ahon Liikuntahallissa, sillä hallin puitteet vastasivat Lindholmin mukaan paremmin ottelutapahtuman järjestämistä. Karsintasarjassa pelit pelattiin *paras kolmesta -systeemillä*. Ottelut aloitettiin Mansikka-aholta, jossa Klubi nappasi voiton yli 200 katsojan edessä. Seuraava ottelu pelattiin Tanhuvaaran Urheiluopistolla, jossa Top Team oli parempi ja näin ollen ratkaisu siirtyi takaisin Mansikka-aholle. Klubi voitti 25.3.2018 pelatun ottelun ja varmisti täten historiallisen nousun Suomen kolmanneksi korkeimmalle sarjatasolle. Lindholm kertoo, ettei Kaakkois-Suomen II-divisioonassa ole Kouvolan Susien lisäksi pelannut kuin SC Namikuti 2000-luvun alkupuolella, joten Klubin nousu oli koko kouvolaalaisen salibandy-yhteisön kannalta merkittävä. (Lindholm 2019)

2.2 Nykyhetki

Klubi nousi siis kaudeksi 2018–2019 Suomen kolmanneksi korkeimmalle sarjatasolle Kaakkois-Suomen lohkoon. Samassa sarjassa pelaa myös Klubin paikallisvastustaja Sudet Salibandy Ry. Lindholm kertoo, ettei Kaakkois-Suomen kakkosdivisioonassa ole pelattu Kouvolan sisäisiä paikalliskamppailuja sitten vuoden 2004. Ensimmäinen paikallisottelu Klubin ja Susien välillä pelattiin marraskuun kolmas päivä. Lindholmin mukaan Klubi suoritti ennen ottelua historiansa isoimman ennakkomarkkinoinnin, joka onnistui. Mansikka-ahon liikuntahallilla pelattuun otteluun saapui 557 katsojaa, mikä on kouvolaalaisen salibandyhistorian suurin yleisömäärä. (Korian Klubi 2018a)

Klubilla on myös toinen joukkue, joka on perustettu syksyllä 2017. Klubi II-nimellä kulkeva joukkue pelaa Kaakkois-Suomen V-divisioonassa ja Lindholmin mukaan joukkue pyrkii nyt jo toista vuotta nousemaan IV-divisioonaan. Lindholm kertoo, että kahden joukkueen myötä seuran pelaajamäärä on noussut lähes 40 pelaajaan. Seuran listoilla on tällä hetkellä 39 pelaajaa. (Lindholm 2019)

Seura aloitti juniorityön kaudella 2018–2019, kun seura perusti kaksi lapsille suunnattua ryhmää. Toinen ryhmistä on perhesählyryhmä, joka on tarkoitettu 3–5-vuotiaille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Toinen perustettu ryhmä, ”Eskarisäbä”, on puolestaan tarkoitettu 6–8-vuotiaille. Lindholm kertoo myös, että tuleville kausille on tarkoitus perustaa lisää junioriryhmiä ja vähitellen viedä näitä myös sarjapeleihin. (Lindholm 2019)

3 YHDISTYS

Yhdistyksille on asetettu määräyksiä niin perustuslaissa kuin yhdistyslaissakin. Suomen perustuslaissa on asetettu määräys, että jokaisella ihmisellä on yhdistymisvapaus. ”Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi.” (Perustuslaki 731/1999 2:13.1 §.)

Yhdistymisvapauteen olennaisesti kuuluu myös, että yhdistyksellä on vapaus järjestää toimintansa haluamalla tavalla. Yhtä olennainen osa on myös, että

yhdistys voidaan purkaa milloin tahansa, jos sen jäsenet niin päättävät. (Loimu 2013a, 21.)

Yhdistyksenä voidaan pitää sellaista yhteenliittymää, jossa on vähintään kolme jäsentä, se on tarkoitettu pysyväksi toiminnaksi ja sillä on jokin aatteellinen tarkoitus. Yhdistyksen jäseniin voi kuulua luonnollisia henkilöitä sekä oikeushenkilöitä, kuten osakeyhtiöitä tai kuntia. Yhdistyksen aatteellisiin tarkoituksiin voi kuulua hyväntekeväisyys, jonkin asian vastustaminen tai puolesta puhuminen tai esimerkiksi jonkinlaisten palvelujen tuottaminen. (Loimu 2013a, 23.)

3.1 Yleishyödyllinen ja rekisteröity yhdistys

Verotuksessa arvioidaan, onko yhdistys tai säätiö yleishyödyllinen. Verotuksen arvioinnissa selvitetään yhdistyksen säännöt ja sen todellinen toiminta. (Verohallinto 2011)

Yleishyödyllisyys määritellään tuloverolain 22 pykälässä kolmella kriteerillä. 1. Yhdistys toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkissä, siveellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä. 2. Yhdistyksen toiminta ei kohdistu vain rajoitettuihin henkilöpiireihin. 3. Yhdistys ei tuota toiminnallaan siihen osalliselle taloudellista etua osinkoina, voitto-osuutena taikka kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä. Yhdistys voidaan katsoa yleishyödylliseksi, jos mainitut kriteerit täyttyvät samanaikaisesti. (Tuloverolaki 30.12.1992/1535 3:22 §.) Toiminnan yleishyödyllisyys ratkaistaan verovuosiakohtaisesti yhdistyksen tosiasiallisen toiminnan perusteella. (Perälä & Perälä 2006, 13.)

Yhdistys voi olla joko rekisteröity yhdistys tai rekisteröimätön yhdistys. Jos yhdistystä ei ole rekisteröity, niin se ei voi hankkia omaisuutta eikä se ole oikeuskelpoinen. Rekisteröimättömien yhdistysten toiminta on yleensä vähäistä, mutta niitä koskevat kuitenkin yhdistyslain taloudellista toimintaa, jäseniä ja lakkauttamista koskevat säännökset. Rekisteröimätön yhdistys ei kuitenkaan ole verolainsäädännön määritelmän mukainen yhteisö, eikä sitä siksi katsota tuloverolain 22 pykälän mukaiseksi yleishyödylliseksi yhdistykseksi. Rekiste-

röity yhdistys rekisteröidään Patentti- ja rekisterihallituksen hallinnoimaan yhdistysrekisteriin. Tällöin yhdistys saa oikeuskelpoisuuden. Rekisteröimisen jälkeen yhdistys voi myös hankkia omaisuutta ja tehdä sopimuksia. Rekisteröimisen jälkeen yhdistys saa nimensä perään termin rekisteröity yhdistys, joka yleensä lyhennetään kirjaimilla ”ry”. Jos taas yhdistys on ruotsinkielinen ja sen säännöt ovat ruotsiksi, niin tällöin yhdistys saa nimensä perään kirjaimet ”rf”, eli registrerad förening. (Perälä & Perälä 2006, 21–22.)

Yleishyödyllisyyskriteerien perusteella voidaan katsoa, että Korian Klubi-nimeä käyttävä salibandyseura Elimäen IFS Ry on yleishyödyllinen yhdistys. Korian Klubissa kaikki kolme kriteeriä täyttyvät samanaikaisesti, sillä se ei sulje ketään ulkopuolelle, vaan se antaa kaikkien urheilusta kiinnostuvien harastaa tasapuolisesti. Korian Klubi ei myöskään maksa kenellekään jäsenistä palkkaa eikä se tuota rahallista etua yhdistyksen jäsenille. (Lindholm 2019)

3.2 Yhdistyksen säännöt

Ennen yhdistyksen perustamista yhdistyksen hallituksen täytyy määritellä yhdistykselle säännöt. Säännöt luovat toiminnalle perustan, jotka tukevat mahdollisissa vaikeissa tilanteissa ja joiden päälle on helppo rakentaa toimiva yhdistys. Sääntöjen luonnissa on hyvä tukeutua yhdistyslakiin sekä käyttää apuna erilaisia mallisääntöjä, jotka löytyvät yhdistysrekisterin sivuilta. Yhdistyksen sääntöjen täytyy pitää sisällään seuraavat kohdat:

- 1) Yhdistyksen nimi
- 2) Yhdistyksen kotipaikka
- 3) Yhdistyksen toimintamuodot ja tarkoitus
- 4) Tieto jäsenen velvollisuudesta suorittaa yhdistykselle jäsenmaksu
- 5) Yhdistyksen jäsenien ja tilintarkastajien lukumäärä sekä toimikausi
- 6) Yhdistyksen tilikauden ajankohta
- 7) Tieto, milloin yhdistyksen hallitus ja tilintarkastaja valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään
- 8) Miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle
- 9) Tieto, miten yhdistyksen varat käytetään, jos yhdistys lakkautetaan tai puretaan

Sääntöjen tärkein kohta on numero 3, jossa määritellään yhdistyksen tarkoitus, toimintamalli ja tavoite. Se kuvaa koko yhdistyksen toiminnan ytimen. Yhdistyksen säännöissä määritellään, millaista elinkeinoa tai ansiotoimintaa yhdistys voi harjoittaa, jotta se pystyy rahoittamaan toimintansa. (Yhdistystieto 2013c).

Sääntöjä pystyy myös muuttamaan, mutta se maksaa ja vaatii aina hallituksen vuosikokouksen päätöksen. Sääntömuutos on käsiteltävä kahdessa peräkkäisessä vuosikokouksessa tai sitä varten koolle kutsutussa ylimääräisessä kokouksessa. (Yhdistystieto 2013c) Yksi esimerkki sääntömuutoksesta on muun muassa yhdistyksen nimenmuutos, joka on ajankohtainen myös Elimäen IFS Ry:llä (Lindholm 2019). Ehdoksi sääntömuutokselle voidaan asettaa esimerkiksi äänienemmistö (Yhdistystieto 2013c).

3.3 Yhdistyksen hallitus

Yhdistyslain 35 §:ssä määritellään, että yhdistyksellä on oltava nimettynä hallitus ja sille hallituksen puheenjohtaja. Hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä. Hallituksen päätarkoitus on edustaa yhdistystä ja huolehtia yhdistyksen varainhoidosta sekä kirjanpidon lainmukaisuudesta. Yhdistyslaissa määritellään myös, että hallituksen jäsenien tulee olla vähintään 15 vuotta vanhoja, mutta puheenjohtajan täytyy olla vähintään 18-vuotias. Täysi-ikäinen puheenjohtaja ei kuitenkaan saa olla vajaavaltainen. Hallituksen puheenjohtajan asuinpaikka tulee myös olla Suomessa, mutta Patentti- ja rekisterihallitus voi myöntää tähän myös poikkeusluvan. (Yhdistyslaki 1989/503 35 §.)

Hallituksen jäsenten toimikausi määritellään yhdistyksen säännöissä, ja tavallisimmin se on 1–2 vuotta. Säännöissä on myös määritelty jäsenyyden enimmäiskesto vuosina. Vuosikokousilmoituksessa ilmoitetaan erovuorossa olevat hallituksen jäsenet, jos niitä on. (Yhdistystieto 2013).

Korian Klubin hallitus koostuu viidestä jäsenestä, ja näistä puheenjohtajana toimii Matti Lindholm. Muita hallituksen jäseniä ovat Tuukka Aaltonen, Ville Ala-Outinen, Atte Sorvo sekä Henri Salminen. (Lindholm 2019)

Klubin hallitus kokoontuu muutaman kerran vuodessa ja vuosikokous järjestetään aina touko-heinäkuun aikana. Hallitus kuitenkin käy keskustelua yhdistyksen toiminnasta ja sen kehittämistä päivittäin WhatsApp-ryhmässä. Vuosikokous päättää ja hyväksyy talousarvion seuraavalle pelikaudelle. (Lindholm 2019)

Loimu kertoo kirjassaan Yhdistystoiminnan käsikirja (2013), että yhdistyksen päätöksenteon periaate on, että jäsenet tekevät päätökset ja hallitus toteuttaa nämä. Loimu kuitenkin muistuttaa, että käytännössä ero päätös- ja hallintovalan välillä on häilyvä. (Loimu 2013a, 67.)

3.3.1 Hallituksen tehtävät

Yhdistyslaissa määritellään tehtävät, jotka kuuluvat yhdistyksen hallitukselle. Hallitus edustaa yhdistystä ja sen täytyy hoitaa yhdistyksen asioita huolellisesti niin yhdistyksen sääntöjen, lain sekä päätöksien mukaan. Kuten aiemmin mainittiin, hallituksen tulee huolehtia myös yhdistyksen varainhoidosta sekä kirjanpidon lainmukaisuudesta. (Yhdistyslaki 1989/503 6:35 §.) Hallituksen toimiin kuuluu myös ylläpitää jäsenrekisteriä. Jäsenrekisteristä tulee käydä ilmi jäsenen täydellinen nimi ja kotipaikka (Yhdistyslaki 1989/503 3:11 §). Yhdistyslaissa on määrätty, että yhdistyksellä tulee olla toiminnantarkastaja ja hallituksen velvollisuus on avustaa toiminnantarkastajaa hänen tehtävässään (Yhdistyslaki 1989/503 6:38a.5 §).

Yhdistyksen hallitus myös päättää yhdistyksen omaisuuden luovuttamisesta konkurssiin, jos sellainen tilanne tulee eteen. Konkurssiin yhdistys joutuu haakeutumaan, kun velat ovat varoja suuremmat tai yhdistys ei vain pysty taloudellisen tilanteensa vuoksi huolehtimaan taloudellisista sitoumuksista. Konkurssiin viemistä ei saa tarkoituksellisesti viivästyttää, tai yhdistyksen jäsenet voivat joutua korvausvelvollisiksi. (Loimu 2013b, 53.)

Hallituksen jäsenet voivat joutua korvausvelvollisiksi myös, jos yhdistyksen varoja käytetään edesvastuuttomasti tai kirjanpitoa ei hoideta kunnolla. Hallituksen on hoidettava yhdistyksen taloutta niin huolellisesti, että varoja ei pystytä käyttämään väärin. (Loimu 2013b, 51–53.)

Pelkkien lakisääteisten tehtävien tekeminen ei yksinään riitä hallituksen toimiin, vaan hallitus joutuu toimimaan valtaosan ajastaa muiden asioiden parissa. Tällaisia asioita on muun muassa käytännön asioiden hoitaminen, sillä hallituksen vastuulla on yhdistyksen laskujen hyväksyminen, kirjanpidosta huolehtiminen ja tilinpäätöksen ajantasainen valmistuminen. Hallitus vastaa näissä asioissa siitä, että oikeisiin tehtäviin on nimetty ohjeistettu ja tarvittaessa koulutettu henkilö. Hallituksen tehtävänä on myös tukea niin sanottua etulinjaa, jolla tarkoitetaan luottamus- ja toimihenkilöitä. Hallituksen pyrkimys yhdistyksen aktiiviseen kehittämiseen on myös todella tärkeää. Hallitus ei voi olla pelkkä juoksevien asioiden hoitaja, vaan hallituksen keskeinen tehtävä on kehittää yhdistystä jatkuvasti. Onkin sanottu, että hyvä hallitus pyrkii aina siihen, että yhdistys olisi paremmassa tilassa toimikauden päätyttyä kuin sen alussa. (Yhdistystieto 2013a)

Korian Klubin tilanteessa hallituksen tehtävät ovat lakisääteisten tehtävien lisäksi tietysti hieman erilaiset, kun varsinaista toimielintä ei yhdistyksessä ole. Hallitus vastaa yhdistyksessä kaikesta ja on suorassa yhteydessä jäseniinsä. (Lindholm 2019)

3.3.2 Sääntömääräiset kokoukset

Yhdistyslaissa (1989/503 5:20 §) on määritelty pykälä, jonka mukaan yhdistyksen tulee pitää kokous sinä aikana, joka on yhdistyksen sääntöihin kirjattu. Yhdistyksen jokaisella jäsenellä on oikeus vaatia kokous pidettäväksi, jos sitä ei ole kutsuttu koolle oikeaan aikaan. Yhdistyksessä on myös mahdollisuus kutsua koolle ylimääräinen kokous, jos hallitus katsoo sen olevan tarpeellinen tai aiempi kokous on niin päättänyt. Myös jäsenillä on mahdollisuus vaatia ylimääräinen kokous koolle, jos vähintään yksi kymmenesosa äänioikeutetuista jäsenistä näin vaatii. Ylimääräinen kokous tulee kutsua koolle välittömästi, kun hallitus saa vaatimuksen tietoonsa. Jollei hallitus kutsu kokousta koolle, voi aluehallintovirasto oikeuttaa kokousta vaatineen jäsenen kutsumaan kokouksen koolle yhdistyksen kustannuksella tai puolestaan velvoittaa hallitus kutsumaan kokous koolle sakon uhalla.

Yhdistyksen kokous voidaan pitää kerran vuodessa, jolloin kyseessä on vuosikokous tai vaihtoehtoisesti kaksi kertaa vuodessa, jolloin kokouksia kutsutaan

kevät- ja syyskokouksiksi. Jos yhdistys päättää pitää vain vuosikokouksen, tulee kokouksessa valmistella ja päättää koko vuoden asiat kerralla. Kevät- ja syyskokouksessa asiat pystytään puolestaan jakamaan, jolloin kevätkokouksessa voidaan käsitellä menneen toimintavuoden asiat, kuten toimintakertomus. Syyskokouksessa pystyy puolestaan käsittelemään tulevan vuoden asioita, kuten jäsenmaksuja ja muita talouteen liittyviä asioita. Kokouskutsussa on mainittava kokouksen aika ja paikka. Se on myös kutsuttava koolle, niin kuin yhdistyksen säännöissä on määrätty. Kokouskutsussa on myös mainittava, jos kokoukseen saa osallistua tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla taikka postitse. Jos yhdistys aikoo tehdä päätöksiä koskien alla olevia kohtia, on siitä mainittava kokouskutsussa tai muutoin asiasta ei saa tehdä päätöstä.

- 1) yhdistyksen sääntöjen muuttaminen
- 2) kiinteistön luovuttaminen, kiinnittäminen tai yhdistyksen kannalta huomattavan omaisuuden luovuttaminen
- 3) äänestys tai vaalit
- 4) hallituksen, jäsenen, tilintarkastajan tai toiminnantarkastajan valitseminen tai erottaminen
- 5) tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen
- 6) yhdistyksen purkaminen
- 7) tai jokin muu näihin verrattava asia.

(Yhdistyslaki 1989/503 5:23–24 §.)

Jokainen kokouksessa käsiteltävä asia on valmisteltava etukäteen. Valmistelun tarkoituksena ja tavoitteena on perehdyttää osallistuja tarpeeksi hyvin käsiteltävään aiheeseen, jotta edellytykset mahdollisimman hyviin päätöksiin toteutuu. Asian valmistelu edellyttää asian perusteellista paneutumista, kuten taustojen selvittämistä, erilaisten ratkaisumallien miettimistä sekä valmistelijan ehdotuksen laatimista. Sillä, joka kutsuu kokouksen koolle, on yleensä valmisteluvastuu. Yhdistyksen kokouksissa valmisteluvastuu on siis yleensä hallituksella ja hallituksen kokouksissa puolestaan hallituksen puheenjohtajalla. Valmisteluvastuussa oleva voi kuitenkin delegoida valmistelun toiselle henkilölle, mutta vastuuta ei koskaan voi delegoida alaspäin. Valmistelijan vastuulla on myös se, että valmistellut asiakirjat ovat paikkansapitäviä ja kunnossa. (Loimu 2013a. 252–254.)

Puheenjohtaja, sihteeri, pöytäkirjan tarkastaja sekä ääntenlaskijat ovat kokouksen toimihenkilöitä. Toimihenkilöiden äänivaltainen osanotto ei ole välttämätöntä, vaan osanotto riippuu siitä, mitä yhdistyksen säännöissä on mainittu. Toimihenkilöiden tulee kuitenkin olla jäävittömiä, ja jos he ovat samalla myös kokouksen osanottajia, on heillä samat oikeudet päätöksentekoihin ja puheenvuoroihin kuin muillakin osanottajilla. Loimu mainitsee, ettei sihteerin tai puheenjohtajan runsas osallistuminen keskusteluun ole kovin suotavaa. Loimu lisää, että jos sihteeri tai puheenjohtaja tietää osallistuvansa paljon käsiteltävän asian keskusteluun, voidaan tämän asian käsittelyn ajaksi valita jokin toinen kokoukseen osallistuja toimihenkilöksi. (Loimu 2013a. 260-261.)

4 YHDISTYKSEN TALOUDENHOITO

Vastuu yhdistyksen taloudenhoidosta on lopulta aina hallituksella. Hallitus voi nimittää päivittäisen toiminnan pyörittämiseen toiminnanjohtajan, mutta tällöin hallitus valvoo edelleen hänen toimiaan. Yhdistyksen hallitus on vastuussa, että yhdistyksen talousasiat ovat hoidettu lakien ja asetusten mukaisesti. (Perälä & Perälä 2006, 335.)

Korian Klubin tapauksessa, kun toiminnanjohtajaa ei ole, hallitus pyörittää taloudellista toimintaa ja on siitä vastuussa. Lindholm on myös seuran taloudenhoitaja ja tekee koko seuran kirjanpidon sekä tilinpäätökset itse. (Lindholm 2019.)

4.1 Toiminnan rahoittaminen

Yhdistysten varanhankinta tapahtuu yleensä jäsenmaksujen kautta. Hallitus tekee ehdotuksen jäsenmaksujen suuruudesta, ja niiden suuruus päätetään vuosikokouksessa. Jäsenmaksut eivät kuitenkaan yksinään riitä kattamaan kaikkia yhdistyksen kuluja. Siksi yhdistys tarvitsee varainhankintaa myös muulla keinoilla, joita ovat esimerkiksi erilaiset arpajaiset ja myyjäiset. (Yhdistystieto 2013b)

Arpajaisten järjestäminen on helppoa, sillä se ei tarvitse erillisiä lupia, jollei arpojen myyntihinta ole yli 2000 euroa. Arpojen myynti ja voittojen jako on myös tapahduttava samassa tilaisuudessa, jotta lupia ei tarvitse. Myyjäisten järjestäminen on myös helppoa, mutta silloin tulee ottaa huomioon menettelytavat ja

mitä myyjäisissä on myynnissä. Jos myynnissä on ruokaa tai juomaa, niin on hyvä selvittää siihen tarvittavat luvat ja huolehtia elintarvikkeiden säilytyksestä. Hygieniapassi voi olla myös tarvittava, riippuen tarjolla olevista tuotteista. (Yhdistystieto 2013b.)

Yhdistyksillä on myös mahdollisuus hakea tukea toiminnalleen sponsorien myötä, ja varsinkin urheiluseuroissa sponsorituki on hyvin yleistä. Sponsoreille tarjotaan näkyvyyttä tapahtumissa, ja esimerkiksi pelipaidoissa sekä sosiaalisen median sivuilla. Yleensä yhdistysten, joilla on hyvä maine ja jotka pystyvät tarjoamaan reilusti näkyvyyttä, on helppo saada sponsoreita. Jotkin sponsorit lähtevät tietysti mukaan pelkästään tukemisen kannalta, jos yhdistyksessä on esimerkiksi jäsenenä sukulaisia, mutta suurin osa kuitenkin haluaa tuelleen vastinetta. (Yhdistystieto 2013b.)

Urheiluyhdistyksissä kuitenkin tärkein varainhankintakeino on kausimaksut. Kausimaksut ovat pelaajilta kerättävää rahaa, jolla kustannetaan muun muassa harjoitusvuoroja, tuomarimaksuja sekä harjoitusvälineitä. Salibandyssa kausimaksut voivat seuran taloudellisesta tilanteesta ja sarjatasosta riippuen liikkua sadasta eurosta aina tuhanteen euroon. Isoimmilla seuroilla, jolla juniorit pelaavat SM-sarjoissa, voivat kausimaksut liikkua juuri tuhannen euron paikkeilla. (Lindholm 2019.)

Yhdistyksillä on myös mahdollisuus hakea toiminnalleen avustusta tai rahoitusta. Yhdistyksen hallituksen on selvitettävä, millaista avustusta yhdistyksen on mahdollista toiminnalleen saada ja mistä sitä voi hakea. Avustuksilla tarkoitetaan tukea, joka myönnetään yhdistykselle välittömästi. Avustuksia voivat myöntää kunnat ja kaupungit, erilaiset säätiöt tai yleishyödylliset järjestöt, johon kuuluu muun muassa Veikkaus. (Yhdistystieto 2013b.)

Korian Klubi rahoittaa toimintaansa kausimaksuilla, jotka liikkuvat parin sadan euron paikkeilla. Seura on myös saanut hankittua reilusti sponsoritukea, sillä Klubilla on peräti 38 yhteistyökumppania ja Lindholmin mukaan seura on kerännyt sponsoritukea lähes 15 tuhatta euroa. Sponsorit näkyvät Klubin molempien joukkueiden pelipaidoissa sekä lämmittelypaidoissa. Sponsorit saavat myös näkyvyyttä ottelutapahtumissa mediataululla sekä seuran nettisivuilla

olevassa ”Kumppanit”-välilehdellä. Klubi on hakenut toiminta-avustusta Kouvolan kaupungilta, ja tämä avustus on myönnetty kertaalleen. Klubi on myös saanut tukea JEV-säätiöltä, joka on Kouvolan seudulla toimiva Jaalan, Elinmäen ja Valkealan kehittämissäätiö. (Lindholm 2019.)

4.2 Verotus

Rekisteriin merkityt yhdistykset ovat yleensä yleishyödyllisiä yhdistyksiä, joten ne eivät tällöin ole velvollisia maksamaan tuloveroa (Loimu 2013a, 210). Yleishyödyllisellä yhdistyksellä voi olla kolmenlaista tuloa, jotka ovat elinkeinotulo, kiinteistötulo tai henkilökohtaisen tulolähteen tulo. Jollei yhdistys ole yleishyödyllinen, joutuu se maksamaan kaikesta tulosta 20 prosentin veron (Verohallinto 2019).

Yhdistykset ovat kuitenkin velvollisia maksamaan veroa kaikesta saamastaan elinkeinotulosta. Veroprosentti elinkeinotulolle on 20 prosenttia. Elinkeinotoiminnaksi viittaa tilanne, jos yhdistys kattaa toiminnan kulut myymällä tuotteita ja palveluita samalla tyylillä, kuin muut elinkeinotoimintaa harjoittavat yritykset. Elinkeinotoiminnasta voi myös puhua, jos yhdistyksellä on pääsääntöisesti vain palkattua henkilökuntaa. Elinkeinotoiminnaksi lasketaan myös säännöllinen toiminta, esimerkiksi muulle kuin jäsenille järjestetty vuosittainen koulutustapahtuma tai säännöllisesti järjestettävät messutapahtumat. Elinkeinotoiminnaksi ei kuitenkaan lasketa tuloa, jonka yleishyödyllinen yhdistys saa pienimuotoisella tuotteiden myynnillä, jolla yhdistys pyrkii kattamaan toiminnan kuluja. (Verohallinto 2019)

Yleishyödyllisen yhteisön elinkeinotulona ei pidetä yhteisön toiminnan rahoittamiseksi järjestettyjä arpajaisia, urheilukilpailuja, myyjäisiä, tanssi- tai huvitilaisuuksia tai muuhun näihin verrattavaa toimintaa eikä edellä mainituissa tilaisuuksissa järjestetystä tarjoilu- tai myyntitoiminnasta saatua tuloa. Myöskään jäsenlehden julkaisusta saatu tulo ei ole elinkeinotuloa (Perälä & Perälä 2006, 295). Verohallitus on tarkentanut, että jäsenmaksujen kerääminen ja avustusten sekä lahjoitusten saaminen ovat yhdistykselle verovapaata tuloa (Loimu 2013b 104–105).

Verohallinnon mukaan kiinteistöstä saatu tulo on yleishyödylliselle yhdistykselle tai säätiölle veronalaista tuloa, jos kyseisellä kiinteistöllä on jokin muu käyttötarkoitus kuin yleinen tai yleishyödyllinen käyttötarkoitus. Kiinteistö on yleisessä käytössä, jos se on esimerkiksi koulu, kirjasto, sairaala tai valtion virasto. Yleishyödyllistä kiinteistön käyttö on puolestaan silloin, jos se on yleishyödyllisen yhdistyksen tai säätiön omassa käytössä tai se on vuokrattu toiselle yleishyödylliselle yhdistykselle tai säätiölle. Jos kiinteistö on vuokrattu elinkeinotoimintaa varten tai vapaa-ajan käyttöön, niin silloin se ei ole yleishyödyllisessä käytössä. Yleishyödyllisen yhdistyksen kiinteistötulon veroprosentti on vuonna 2019 6,26 prosenttia. (Verohallinto 2019)

Tuloverolaissa tarkoitettu yleishyödyllinen yhteisö on Verohallinnon mukaan velvollinen suorittamaan arvonnisäveroa elinkeinotoiminnasta saadusta tulosta. Jos esimerkiksi urheiluseura myy tietyn verran viirejä ja pinssejä juhluvuoden aikana ja toiminta on järjestetty seuran tukemistarkoitukseen, niin silloin se on TVL:n 23.3 §:n kohdan 3 mukaista verovapaata toimintaa, jolloin seuran ei tarvitse suorittaa arvonnisäveroa. Jos taas urheiluseuralla on esimerkiksi kaupungin keskustassa kioski, jossa se myy makeisia ja virvokkeita muiden elinkeinonharjoittajien tapaan, niin tällöin se katsotaan elinkeinotoiminnaksi ja seura on velvollinen suorittamaan arvonnisäveroa kioskitoiminnasta. (Verohallinto 2018; Kinanen 2018)

Arvonnisäverolaissa on määritelty vähäisen toiminnan raja, jolloin yhdistys ei ole verovelvollinen. Vähäisen toiminnan raja on 10000 euroa, ja yleishyödyllisten yhteisöjen yhteenlaskettu elinkeinotoimintojen tuloraja on sama 10000 euroa. Arvonnisäverolaissa on myös määritelty arvonnisäveron alarajahuojennus, joka otetaan huomioon, kun liikevaihto on alle 30000 euroa. Jos liikevaihto on enintään 10000 euroa huojennuksen saa koko tilikaudelta tilitettävästä arvonnisäverosta. Yhdistyksen liikevaihdon ollessa yli 10000 euroa, mutta alle 30000 euroa, huojennus annetaan osasta tilitettävää arvonnisäveroa. (Verohallinto 2018; Kinanen 2018)

Yleishyödyllinen yhteisö voi myös hakeutua vapaaehtoisesti arvonnisäverovelvolliseksi. Yleensä jos yhdistys hakeutuu vapaaehtoisesti verovelvolliseksi, niin lähtökohtaisesti kaikki liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta on arvonnisäverollista. Tällöin yhdistys saa vähentää kaikki liiketoimintaan liittyvien

ostojen arvonlisäverot. Vähäisen toiminnan raja poistuu samalla, kun yhdistys hakeutuu vapaaehtoisesti arvonlisäverovelvolliseksi. Yhdistyksen hakeutussa vapaaehtoisesti verovelvolliseksi, verotonta toimintaa ovat vain muu kuin liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta sekä erikseen verottomaksi säädetty toiminta. (Verohallinto 2018; Kinanen 2018)

4.3 Kirjanpito

Yhdistys on aina kirjanpitovelvollinen ja tämä koskee niin rekisteröityä kuin rekisteröimätöntä yhdistystä (Kirjanpitolaki 1997/1336 1:1.1 §). Kirjanpitovelvollisen on pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa, mikä tarkoittaa sitä, että jokainen yhdistyksen liiketapahtuma on kirjattava yhtä suurena vähintään kahdelle tilille. Toinen tileistä on veloituspääosa ja toinen tili hyvityspääosa. (Perälä & Etelämäki 2013, 16.)

Yhdistyksen kirjanpitoa ja tilinpäätöksen laadintaa koskevan lainsäädännön muodostavat kirjanpitolaki, kirjanpitoasetus, kauppa- ja teollisuusministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön tekemät päätökset ja asetukset koskien kirjanpitoa. Jokaista kirjanpidon yksittäistä tilannetta lainsäädäntö ei kuitenkaan pysty yksityiskohtaisesti määrittämään, vaan varsinkin yhdistysten tai säätiöiden kirjanpidon erityispiirteet ovat sellaisia, joihin ei löydy yksityiskohtaisia säännöksiä. Kirjanpitolautakunta antaa kirjanpitolain 8:2 §:n mukaan ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain soveltamisesta. Hyvän kirjanpitoavan olennainen osa on näiden ohjeiden ja lausuntojen sekä lakien säädösten noudattaminen. (Perälä & Etelämäki 2013, 17.)

Kirjanpitolain 2 §:n mukaan kirjanpitovelvollisen on merkittävä kirjanpitoonsa liiketapahtumina menot, tulot, rahoitustapahtumat sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät, jos näille tulee tarvetta (Kirjanpitolaki 1997/1336 2:1 §). Näillä liiketapahtumilla viitataan ulkoisen kirjanpidon tapahtumiin, joilla on vaikutusta yhdistyksen tuloslaskelmaan ja taseeseen (Perälä & Etelämäki 2013, 17). Kirjanpitolaki määrittää, että kirjanpitovelvollisen täytyy laatia selkeä ja ymmärrettävä listaus yhdistyksen tileistä, joista selviää tilien sisältö. Jokainen liiketapahtuma tulee kirjata asianmukaisesti eri tileille. Jokainen tili on pidettävä sisällöltään samana, mutta niiden sisältöä voidaan muuttaa, jos yhdistyksen toiminnassa tapahtuu kehitystä, tililuetteloon tulee muutoksia tai tulee jokin muu

erityinen syy, jolla sisältöä on muutettava. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:2 §.) Yhdistyksen tililuettelo laaditaan siten, että jokaisen toiminnanalan kullekin tulo- ja menolajille perustetaan oma tili tai siten, että jokaiselle tulo- ja menolajille perustetaan oma tili ja tulojen ja menojen kohdistaminen toiminnanaloille hoidetaan kustannuspaikkalaskennan kautta. (Perälä & Etelämäki 2013, 18.)

Kirjanpitolain 2:3 §:ssä on määritetty kirjanpidon kirjaamisperusteet. Kirjaamisperusteina voi olla kolmea erilaista perustetta. Yksi perusteista on suoritusperuste, jolloin menon kirjaamisperusteena on tuotannontekijän vastaanottaminen ja tulon perusteena suoritteen luovuttaminen. Toinen perusteista on puolestaan laskuperuste, jolloin meno ja tulo saadaan kirjata veloitukseen perustuen. Kolmas peruste on maksuperuste, jolloin meno ja tulo saadaan kirjata maksuun perustuen. Jos käytetään maksuperustetta, on ostovelat ja myyntisaamiset voitava selittää jatkuvasti. (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:3 §.) Perälä ja Etelämäki muistuttavat kirjassaan, että maksuperusteinen kirjanpito on oikaistava ja täydennettävä suoriteperusteiseksi viimeistään tilinpäätöstä tehdessä (Perälä & Etelämäki 2013, 19). Kirjanpito on kuitenkin järjestettävä sillä tavalla, että kirjauksia voidaan tarkastella aika- ja asiajärjestyksessä (Kirjanpitolaki 1336/1997 2:4 §). Aikajärjestys tarkoittaa peruskirjanpitoa eli päiväkirjaa ja asiajärjestys puolestaan tarkoittaa pääkirjanpitoa eli pääkirjaa. Käteisellä rahalla suoritettut maksut ovat kirjanpitolain mukaan kirjattava aikajärjestykseen viipymättä. Muut kirjaukset voidaan tehdä kuukausikohtaisesti tai muulla vastaavalla jaksotuksella. (Perälä & Etelämäki 2013, 19.)

4.4 Tositteet

Tosite on liiketapahtuman todentava asiakirja. Tositteita tulee säilyttää yhdessä liiketapahtumaa vastaavan kirjanpitoviennin kanssa. (Perälä & Etelämäki 2013, 20.) Kirjanpitolaissa on määritetty tositteelle perusvaatimukset, jonka mukaan kirjauksen on perustuttava päivättyyn ja numeroituun tositteeseen, jolla liiketapahtuman pystyy todentamaan. Jos peruskirjanpidosta ei pysty ilmentämään tai ei ole selvää, miten liiketapahtuma on kirjattu, niin tositteessa tulee olla merkintä käytetyistä tileistä. (Kirjanpitolaki 1997/1336 2:5.1 §) Tositteiden numeroinnin tarkoituksena on kirjanpitolautakunnan mukaan liiketapahtuman ja kirjauksen yksilöiminen. Numerointi myös helpottaa tositteiden

mukaan tehdyn kirjanpitomerkin­nän etsimistä sekä tositteiden tai kirjanpito­merkintöjen järjestämistä haluttuun järjestykseen. Numerointi auttaa myös varmistamaan, että kaikki tositteet on käsitelty kirjanpidossa. Aukottoman kirjaus­ketjun toteutuminen tulee huomioida numeroinnissa. (Perälä & Etelämäki 2013, 20.)

Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa on kirjattu, että tositteen sisällön tulee olla niin yksityiskohtainen ja yksikäsitteinen, että sen perusteella on mahdollista tehdä kirjanpitomerkintä (Perälä & Etelämäki 2013, 22). Hallituksen esityk­sessä kirjanpitolain­si ilmenee, että tositteesta on käytävä ilmi sen antajan nimi, liiketapahtuman sisältö ja rahamäärä (HE 173/1997). Kirjanpitolautakunnan yleisohjeessa mainitaan myös, että tositteen tietosisällön perusteella talous­hallinnon asiantuntemusta omaavan henkilön pitää pystyä toistamaan alkupe­räinen kirjaus muuttumattomana. Perälä kuitenkin mainitsee, että tietosisällön riittävyys edellyttää tapauskohtaista harkintaa. (Perälä 2013, 22–23.)

Kaikkia kirjanpitotositteita on Suomessa säilytettävä vähintään kuusi vuotta, lukien sen vuoden lopusta, jolloin tilikausi on päätty­nyt. Tositteita on säilytet­tävä siten, että tositteiden ja kirjanpidon välinen yhteys on helposti todetta­vissa. Lämpökirjoitintekniikalla tehty kuitti, joka haalenee ajan myötä, ei kelpaa kirjanpitoon, vaan tällöin kuitista on otettava kopio, valokuva tai liikkeestä on pyydet­tävä säilyvällä tavalla kirjoitettu kuittijäljennös. (Suomen taloushallinto­liitto 2018)

4.5 Tilinpäätös

Jokaisen tilikauden päätteeksi yhdistyksen tulee tehdä tilinpäätös. Tilinpäätös tulee tehdä viimeistään neljän kuukauden päästä tilikauden päättämisestä. Ti­linpäätöksen kannalta oleellista on, että yhdistys antaa selkeät ja oikeat tiedot yhdistyksen taloudellisesta asemasta ja toiminnan tuloksista. (Yhdistystieto 2013d)

Tilinpäätöksen tulee sisältää taloudellista asemaa kuvaavan taseen, tuloksen muodostumista kuvaavan tuloslaskelman, varojen käyttöä ja hankintaa kuvaavan rahoituslaskelman, jos yritys on suuryritys ja liitetiedot taseeseen, tulos­laskelmaan ja mahdolliseen rahoituslaskelmaan. Tilinpäätöksessä tulee myös

ilmetä jokaisesta taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman erästä myös vertailuluku edelliseltä tilikaudelta. Tilinpäätökseen on myös liitettävä toimintakertomus, jos kyseessä on julkinen osakeyhtiö, pien- tai mikroyritystä suurempi osuuskunta tai yksityinen osakeyhtiö tai yleisen edun kannalta merkittävä yhteisö. (Kirjanpitolaki 1997/1336 3:1 §)

Kuten aiemmin mainittua, kirjanpitolaki edellyttää, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot. Kirjanpitovelvollisen pitää noudattaa yleisiä tilinpäätösperiaatteita, jotka kirjanpitolaki on asettanut. Nämä periaatteet ovat seuraavat:

1. oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta,
2. johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja -menetelmien soveltamisessa tilikaudesta toiseen,
3. huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon,
4. tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus,
5. tilinavauksen perustaminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen,
6. tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioon ottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä,
7. kunkin hyödykkeen ja muun tase-eriin merkittävän erän erillisarvostus (Perälä & Etelämäki 2013, 50–51.)

Kirjanpitolaissa on määritetty yritykselle raja-arvot, jonka myötä yrityksen koko määräytyy. Raja-arvoista enintään yksi saa ylittyä tilinpäätöspäivänä. Mikroyrityksen raja-arvot ovat seuraavat:

1. taseen loppusumma 350 000 euroa
 2. liikevaihto 700 000 euroa
 3. palveluksessa keskimäärin 10 työntekijää
- (Kirjanpitolaki 1997/1336 1:4 §)

Näiden raja-arvojen myötä voidaan todeta, että Korian Klubi kuuluu mikroyrityksiin, sillä yksikään raja ei Lindholmin mukaan ole lähelläkään ylittymistä.

Matti Lindholm on laatinut seuran tilinpäätöksen yksin taulukkolaskennan avulla. (Lindholm 2019)

4.5.1 Tuloslaskelma

Kirjanpitoasetuksen 1:3.1 §:n mukaan aatteellisen yhteisön ja säätiön tulisi tehdä tuloslaskelma alla olevan tuloslaskelmakaavan mukaisesti (Perälä & Etelämäki 2013, 58).

Varsinainen toiminta

1. Tuotot
2. Kulut
 - a. Henkilöstökulut
 - b. Poistot
 - c. Muut kulut
3. Tuotto-/Kulujäämä

Varainhankinta

4. Tuotot
5. Kulut
6. Tuotto-/Kulujäämä

Sijoitus- ja rahoitustoiminta

7. Tuotot
8. Kulut
9. Tuotto-/Kulujäämä

Satunnaiset erät

10. Satunnaiset tuotot
11. Satunnaiset kulut
12. Yleisavustukset
13. Tilikauden tulos
14. Tilinpäätössiirrot
 - a. Poistoeron muutos
 - b. Vapaaehtoisen varausten muutos
15. Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

(Perälä & Etelämäki 2013, 59.)

Varsinaisen toiminnan, varainhankinnan sekä sijoitus- ja rahastotoiminnan tuotot ja kulut ovat myös kirjanpitoasetuksen mukaan mahdollista eritellä tuloslaskelman sijaan liitetietoina. Varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut on myös eriteltävä tuloslaskelmassa tai liitetietona toiminnanaloittain, jos se on tarpeellista oikean ja selkeän toiminnankuvan antamiseksi. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:3.3 §.) Perälä ja Etelämäki kertovat kirjassaan, että hyvän kirjanpitoavan mukaista on esittää varainhankinnan sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan ryhmäkohtaiset tuotto- ja kuluerät tuloslaskelmassa omina summasaldoinaan. (Perälä & Etelämäki 2013, 59.)

Perälän ja Etelämäen kirjoittamassa kirjassa (2013, 61.) on mainittu, että kirjanpitoasetuksen 1:10 §:n mukaan tuloslaskelmassa on ilmoitettava tuotto- ja kuluerät niitä toisistaan vähentämättä. Kirjanpitoasetukseen on kuitenkin vuonna 2015 tullut muutos (30.12.2015/1752), joka kumoaa kyseisen asetuksen. Uuden asetuksen myötä kirjanpitoasetuksen 1:1-5 §:n mukaan säädettyjä tuloslaskelmakaavojen eriä voidaan yhdistellä, jos niiden yhdisteleminen johtaa selkeämpään esittämistapaan. Kuitenkin 1 tai 2 §:n kaavan mukaisesti laadituissa tuloslaskelmissa on esitettävä liikevaihto sekä tilikauden voitto taikka tappio sekä kaavaan isoin kirjaimin kirjoitetut välisummat. (Kirjanpitoasetus 1997/1339 1:10.1 §)

Kirjanpitokaavan ensimmäinen pääryhmä on siis nimeltään varsinainen toiminta. Varsinaisen toiminnan pääryhmässä esitetään yhdistyksen tai yhteisön säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä mainitun toiminnan tarkoituksen toteuttamisesta syntyvät tuotot ja kulut. Tuotot ja kulut, jotka eivät suoranaisesti synny varsinaisen toiminnan toteuttamisesta, esitetään varainhankinnan tai sijoitus- ja rahastotoiminnan pääryhmissä. Tällaisia ovat yleensä toiminnan rahoittamiseen liittyvät tuotot ja kulut. Yhdistykset saavat usein toiminnalleen erilaisia avustuksia. Tiettyä toiminnanalaa varten saatu avustus merkitään tuloslaskelmassa varsinaisen toiminnan ryhmään kyseisen toiminnanalan tuottoihin. Yhdistyksen toimintaan yleisesti saadut avustukset esitetään tuloslaskelman erässä Yleisavustukset. (Perälä & Etelämäki 2013, 62–63.)

Kirjanpitolaissa ei ole varainhankinnalle määritelty lainkaan käsitettä. Varainhankinnalla tarkoitetaan vakiintuneen käytännön mukaan niitä toimenpiteitä, joilla pyritään hankkimaan varoja varsinaisen toiminnan rahoittamiseen. Varainhankinnasta saatu tuotto koostuu yleensä jäsenmaksuista, lahjoituksista tai testamenteista. (Perälä & Etelämäki 2013, 69.)

Kolmas pääryhmä on sijoitus- ja rahoitustoiminta, joka esitetään tuloslaskelmakaavassa varainhankinnan pääryhmän jälkeen. Sijoitus- ja rahoitustoiminnan pääryhmässä esitetään saadut osinko-, vuokra- ja korkotuotot. Perälä ja Etelämäki kirjoittavat kirjassaan: ”Myös sijoitusomaisuuteen luettavien rahoitusvälineiden käypään arvoon arvostamisesta syntynyt tuloslaskelmaan merkittävä käyvän arvon muutos esitetään sijoitustoiminnan pääryhmässä.” Kysei-

sen pääryhmän kuluina puolestaan vähennetään sijoitus- ja rahoitusomaisuudesta aiheutuneet erilliskulut, joita syntyy lähinnä kyseisten omaisuuserien hankkimisesta ja hoitamisesta. Pääryhmän kuluina esitetään muun muassa maksetut yhtiövastikkeet, toimintaa varten otettujen lainojen korot, sijoitusomaisuudesta maksetut verot sekä sijoitusomaisuuden poistot. (Perälä & Ete-lämäki 2013, 70.)

4.5.2 Tase

Kirjanpitoasetuksessa (KPA 1339/1997 1:6 §) on määritelty tietty tasekaava, jonka mukaan tase on tehtävä. Tasekaava on seuraava:

Vastaavaa

A PYSYVÄT VASTAAVAT

1. Aineettomat hyödykkeet
 - Kehittämismenot
 - Aineettomat oikeudet
 - Liikearvo
 - Muut aineettomat hyödykkeet
 - Ennakkomaksut
2. Aineelliset hyödykkeet
 - Maa- ja vesialueet
 - Rakennukset ja rakennelmat
 - Koneet ja kalusto
 - Muut aineelliset hyödykkeet
 - Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat
3. Sijoitukset
 - Osuudet saman konsernin yrityksissä
 - Saamiset saman konsernin yrityksiltä
 - Osuudet omistusyhteisyhteisöissä
 - Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
 - Muut osakkeet ja osuudet
 - Muut saamiset

B VAIHTUVAT VASTAAVAT

1. Vaihto-omaisuus
 - Aineet ja tarvikkeet
 - Keskeneräiset tuotteet
 - Valmiit tuotteet/tavarat
 - Muu vaihto-omaisuus
 - Ennakkomaksut
2. Saamiset
 - Myyntisaamiset
 - Saamiset saman konsernin yrityksiltä
 - Saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
 - Lainasaamiset
 - Muut saamiset

- Maksamattomat osakkeet/osuudet
- Siirtosaamiset
- 3. Rahoitusarvopaperit
 - Osuudet saman konsernin yrityksissä
 - Muut osakkeet ja osuudet
 - Muut arvopaperit
- 4. Rahat ja pankkisaamiset

Vastattavaa

A OMA PÄÄOMA

1. Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma
2. Ylikurssirahasto
3. Arvonkorotusrahasto
4. Muut rahastot
 - Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto
 - Vararahasto
 - Yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen mukaiset rahastot
 - Käyvän arvon rahasto
 - Muut rahastot
5. Edellisten tilikausien voitto (tappio)
6. Tilikauden voitto (tappio)

B TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

1. Poistoero
2. Verotusperäiset varaukset

C PAKOLLISET VARAUKSET

1. Eläkevaraukset
2. Verovaraukset
3. Muut pakolliset varaukset

D VIERAS PÄÄOMA

1. Joukkovelkakirjalainat
2. Vaihtovelkakirjalainat
3. Lainat rahoituslaitoksilta
4. Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta
5. Saadut ennakot
6. Ostovelat
7. Rahoitusvekselit
8. Velat saman konsernin yrityksille
9. Velat omistusyhteisy yrityksille
10. Muut velat
11. Siirtovelat

Kirjanpitoasetuksen mukaan nimikkeitä on kuitenkin mahdollista jättää pois, jos yksittäiseen nimikkeeseen ei tule lukua päättyneeltä tilikaudelta tai edelliseltä tilikaudelta. Tällöin nimike on jätettävä pois niin tuloslaskelmasta kuin taseestakin. Mahdollista on myös poiketa aiemmin esitettyjen tase- ja tuloslaskelmakaavojen nimikkeiden kirjain- ja numerotunnisteista tai esittää nimikkeet

kokonaan ilman näitä tunnisteita. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:11 §)

Tasekaavan eriä on mahdollista yhdistellä, jos niiden yhdistely johtaa selkeämpään esittämistapaan tai niiden erillisellä esittämisellä on vähäinen merkitys oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Eriä, joita voi yhdistellä, ovat tasekaavan arabialaisilla numeroilla merkityt erät, pois lukien kuitenkin omat osakkeet tai osuudet sekä saman konserniyhtymän osuudet. (Kirjanpitoasetus 1339/1997 1:10 §)

Taseessa vastaavaa puoli kertoo yhdistyksen varallisuuden. Pysyvät vastaavat osoittaa puolestaan sen omaisuuden, joka on tarkoitettu tuottamaan yhdistykselle tuloa tai vähentämään sen menoja useammalla kuin yhdellä tilikaudella. Aineettomat hyödykkeet ovat esimerkiksi tutkimus- ja kehittämismenoja ja perustamis- ja järjestelymenoja. Pienissä yhdistyksissä ei tätä kohtaa taseessa yleensä ole, atk-ohjelmien käyttöoikeuksia lukuun ottamatta. Koneet, laitteet ja rakennukset käsittävät aineelliset hyödykkeet. Sijoitukset puolestaan koostuvat yhdistyksen omistuksessa olevista osakkeista ja osuuksista, kun taas vaihtuvat vastaavat ovat omaisuuseriä, jotka esiintyvät tilinpäätöshetkellä, mutta eivät enää tulevilla tilikausilla. Vaihto-omaisuudella tarkoitetaan myytäväksi tarkoitettua omaisuutta, kuten urheiluseuran kannattajatuotteita. Myyntisaamisten nimikkeeseen alta löytyy yhdistyksen lähettämiä, mutta maksamattomia laskuja, myönnettyjä lainoja tai ennakkomaksuja. Jos saaminen maksetaan seuraavan tilikauden aikana, niin se on lyhytaikainen. Muussa tapauksessa saaminen lasketaan pitkäaikaiseksi. Rahoitusarvopaperit ovat yhdistyksen hallussa olevia osakkeita tai obligaatioita tai markkinarahatalletuksia. Kassassa tai pankissa olevat rahat osoitetaan rahat ja pankkisaamisetnimikkeeseen alla. (Loimu 2013a, 100.)

Taseen vastattavaa puoli osoittaa oman ja vieraan pääoman määrän yhdistyksessä. Oma pääoma osoittaa yhdistyksen omalla toiminnallaan keräämän pääoman määrän. Oma pääoma-nimike voidaan myös ilmoittaa yhdistyspääomana. Yleensä oma pääoma esiintyy taseessa kahdessa kohdassa, jotka ovat edellisten tilikausien voitto tai tappio sekä tilikauden voitto tai tappio. Osake-, osuus- tai muu vastaava pääoma muodostuu yleensä erikseen kirja- tuista liittymismaksuista. Ylikurssi- ja arvonkorotusrahostot ovat Loimun mu-

kaan yhdistyksissä harvinaisia. Ylikurssirahasto liittyy ulkomaan rahassa määrättyihin saamisiin, kun taas arvonkorotusrahasto osoittaa esimerkiksi suhdanteista johtuvan arvonnousun, jos yhdistyksellä on omistuksessaan maa-alue tai kiinteistö. Käyvän arvon rahasto osoittaa myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutoksen, mutta tätä kohtaa ei yhdistyksen taseessa juurikaan tarvitse. Muut rahastot puolestaan voivat olla yhdistykselle tarpeellisia, esimerkiksi ammattijärjestöt voivat käyttää niin sanottua työtaistelurahastoa, johon on kerätty varoja mahdollista työtaistelua varten. Edellisten tilikausien voitto tai tappio puolestaan koostuu aiempien vuosien yhteenlasketusta yli- tai alijäämästä. Kyseistä kohtaa joko vähentää tilinpäätösvoiton alijäämä tai lisää ylijäämä. Vapaaehtoisten varausten lisäys tai vähennys osoitetaan tilinpäätössiirtojen kertymällä, kun taas eläkevarausten suuruus osoitetaan pakollisilla varauksilla. Vieras pääoma on yhdistyksen lainapääomaa, ja jos laina on lyhytaikaista, niin sen joutuu yleensä maksamaan pois seuraavalla tilikaudella. Tällaisia eriä ovat muun muassa laskut, jotka eivät ole vielä erääntyneet tilinpäätöshetkellä, mutta ovat syntyneet tilikauden aikaisesta toiminnasta. Pitkäaikaista vierasta pääomaa ei todennäköisesti makseta pois vielä seuraavalla tilikaudella ja tällaisia eriä ovat pankin, työeläkeyhtiön tai muun rahoituslaitoksen myöntämät lainat. (Loimu 2013a, 100–102.)

4.6 Toimintasuunnitelma ja talousarvio

Yhdistyksen kokouksessa päätetään hallituksen laatima toimintasuunnitelma seuraavalle toimintakaudelle. Toimintasuunnitelman tulee olla tarpeeksi syvälinen, sillä liian yleisellä tasolla tehty toimintasuunnitelma ajaa päätöksenteon tosiasiallisesta toiminnasta yhdistyksen hallitukselle. Toimintasuunnitelma ei kuitenkaan saa olla liian yksityiskohtainen, sillä tällöin hallitus ei kykene joustamaan tietyissä asioissa tilanteen vaatimalla tavalla. Toimintasuunnitelma on yleensä lyhyt, ja se kuvaa yhdistyksen seuraavan toimintakauden avaintulosalueet ja niiden tulostavoitteet. Toimintasuunnitelma sisältää kuvauksen seuraavan kauden toimintaympäristöstä sekä muutaman keskeisen avaintulosalueen, joiden epäonnistuminen vaarantaa yhdistyksen toiminnan onnistumisen. Jokaiselle tulostavoitteelle on myös hyvä kirjata muutama keino, jolla tavoite pyritään saavuttamaan. (Loimu 2013a, 102–103.)

Talousarvioehdotus laaditaan toimintasuunnitelman jälkeen. Ehdotuksen laatii jälleen hallitus, ja se hyväksytään yhdistyksen kokouksessa. Talousarvio on hyvä laatia varovaisella otteella, jolloin tulot lasketaan mieluummin ala- kuin yläkanttiin ja menot puolestaan mieluummin hieman liian suuriksi. Yhdistyksissä tavoitellaan yleensä nollatulosta. Edellisten vuosien tilinpäätöksien ja kustannusrakenteen tutkiminen auttaa talousarvion laatimisessa. Talousarviota ei kuitenkaan ole hyvä laatia suoraan edellisen tilinpäätöksen pohjalta ilman, että sillä on mitään yhteyttä tulevan kauden toimintasuunnitelmaan. Talousarvio tulee sitoa tiukasti toimintasuunnitelmaan, ja sen tulee olla sellainen, että yhdistyksen toimintasuunnitelman toteuttamiseen löytyy riittävästi taloudellisia resursseja. (Loimu 2013a, 104–105.)

Korian Klubi on laatinut kesällä 2018 talouden kannalta kolmevuotisen strategian, joka toimii pohjana vuosittain päätettävälle toimintasuunnitelmalle ja talousarviolle. Kolmevuotista strategiaa tarkastellaan vuosittain sen myötä, millä sarjatasolla seuran joukkueet pelaavat. Strategiassa on myös päätetty seuran visio ja missio. (Lindholm 2019)

5 TALOUDENHALLINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Tässä luvussa käsitellään taloudenhallinnan kehittämissuunnitelmaa, joka on tämän opinnäytetyön lopputuotoksena syntynyt produktio. Kehittämissuunnitelma on tämän opinnäytetyön liitteenä. Suunnitelma laadittiin toimeksiantajan pyynnöstä, jotta heidän taloudenhallinta saataisiin nykyaikaisemmaksi sekä taloudellisen tilanteen vaatimalle tasolle. Suunnitelmassa on myös nostettu esiin muutamia ohjeistuksia yhdistyksen taloudenhoitajalle. Suunnitelmassa on käyty myös läpi, mitä huonosta taloudenhoidosta voi seurata esimerkiksi kirjanpitorikosten muodossa. Kirjoitusasu on pyritty pitämään mahdollisimman selkeänä ja helposti ymmärrettävänä, jotta suunnitelmaa olisi miellyttävä lukea. Toimeksiantaja ei antanut suunnitelmalle muoto- tai sisältövaatimuksia.

Kehityssuunnitelman suunnittelutyö aloitettiin joulukuussa 2018 toimeksiantajan esittäessä suunnitelman laatimista. Tämän jälkeen aloitin keräämään tietoa yhdistyksen nykytilasta ja kehityskohteista. Toimeksiantajan puolelta annettiin aikatauluksi, että suunnitelma olisi hyvä olla valmis ennen seuraavan kauden alkua, joten asetin aikataulutavoittekseni huhti-toukokuun 2019.

Opinnäytetyö ja kehittämissuunnitelma on kirjoitettu talven ja kevään 2019 aikana.

Suunnitelma koostuu kolmesta aihealueesta, jotka ovat budjetointi, kirjanpito sekä ottelutapahtumien rahaliikenne. Budjetoinnin yhteydessä on käyty läpi, miten talous on aiemmin yhdistyksessä suunniteltu ja pohdittu tähän kehittämissuunnitelmaan. Kirjanpidon aihealueessa on mietitty vaihtoehtoja kirjanpidon ulkoistamisesta tai kirjanpito-ohjelman käyttöönotosta. Kolmas aihealue koostuu ottelutapahtumien rahaliikenteen pohtimisesta ja ehdotuksista, miten sitä pystyisi kehittämään. Suunnitelman loppuun on koottu yhteenveto kehitysehdotuksista yhdistyksen taloudenhallinnan kehittämiseksi.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli laatia taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma pienelle urheiluyhdistykselle nimeltään Korian Klubi. Suunnitelma on laadittu niin, että yhdistyksen taloudenhallinta nykyaikaistuisi ja se saataisiin taloudellista tilannetta vastaavalle tasolle.

Opinnäytetyö on toiminallinen työ, jossa käytettiin kvalitatiivista tutkimusmenetelmää. Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja lopputuotoksesta, joka on taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma yhdistykselle. Teoriaosuus on kirjoitettu taloushallinnon kirjallisuuteen ja sen lakeihin pohjautuen. Teorian lähteenä on käytetty muun muassa yhdistyslakia ja kirjanpitolakia. Kirjallisuudesta päälähteenä käytin Samuli Perälän ja Johanna Perälän kirjoittamaa kirjaa Yhdistyksen ja säätiön talous, kirjanpito ja verotus sekä Samuli Perälän ja Timo Etelämäen kirjoittamaa kirjaa Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. Lähteenä on käytetty myös Kari Loimun yhdistyksen taloutta käsittelevää kirjallisuutta sekä erilaisia aiheeseen liittyviä internetsivustoja.

Aloitin opinnäytetyön tekemisen tammikuussa 2019 ja alkuperäinen tavoite työn valmistumiselle oli maaliskuu 2019, mutta huomasin nopeasti sen olevan liian utopistinen tavoite. Työn laajuudesta johtuen päivitin tavoitteeni huhtikuun loppuun, joka myös piti. En pitänyt aikataulun pidentämisestä pettymyksenä, sillä varsinaista kiirettä työn valmiiksi saattamiseen ei ollut.

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Korian Klubille taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma, minkä avulla seura pääsisi pois raskaasta taulukkolaskennan avulla tehtävästä taloudenhallinnasta ja taloushallinto nykyaikaistuisi. Suunnitelman tarkoituksena oli myös kehittää vaihtoehtoja, jolla taloudenhoitajan työtaakka kevenisi. Mielestäni onnistuin näissä tavoitteissa hyvin, sillä nyt seuralla on eri vaihtoehtoja, miten taloudenhallintaa pystytään kehittämään joko ulkoistamalla koko taloushallinto tai käyttöönottamalla kirjanpito-ohjelma. Molemmat vaihtoehdot keventävät taloudenhoitajan työtaakkaa sekä nykyaikaistaisivat menetelmää.

Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä oli tähän opinnäytetyöhön mielestäni oikea valinta, sillä sen avulla sai parhaiten tietoa yhdistyksestä ja vaihtoehdoista taloudenhallinnan kehittämiseen. Mielestäni erilaisilla kyselyillä, jotka olisivat olleet kvantitatiivista tutkimusmenetelmää, ei olisi saavuttanut tarpeeksi opinnäytetyötä hyödyttävää lopputulosta.

Opinnäytetyön kirjoittaminen oli opettavaista, sillä kertaakaan aiemmin en ole näin laajaa tutkimusta tai selvitystyötä tehnyt. Huomasin nopeasti opinnäytetyön vaativan paljon työtä, vaikka alkuun ajattelin sen olevan melko nopea projekti. Pidempien asiakokonaisuuksien kirjoittaminen ei ole ollut minulle mikään kynnykskysymys, mutta tämän tutkimuksen aikana kirjoittaminen oli välillä melko haastavaa. Vaikka tein opinnäytetyön yksin, niin sain tukea opiskelukaareilta, jotka tekivät samaan aikaan omia opinnäytetöitään. Keskustelimme aiheista yhdessä, vaikka jokainen tekikin omia töitään.

Olen lopputulokseen tyytyväinen, sillä suunnitelmasta tuli juuri sellainen, kun olin ennen työn aloittamista hahmotellutkin. Opinnäytetyön aikana olen myös saanut paljon uutta tietoa yhdistyksen toiminnasta ja taloudenhoidosta sekä niihin liittyvistä laeista.

Mahdollisia jatkokehittämiskohteita toimeksiantajalle voisi olla palkanhallinnalliset asiat, jos palkkauksille tulee tarvetta toiminnan laajentuessa. Toiminnan laajentuessa on myös hyvä miettiä, kannattaisiko hallinnollinen puoli eriyttää omaksi osakseen yhdistyksessä. Nämä ovat kuitenkin asioita, joita kannattaa miettiä vasta, jos seuran edustusjoukkue pelaa valtakunnallisessa sarjassa ja yhdistykseltä löytyy useita juniorijoukkueita.

LÄHTEET

Hallituksen esitys kirjanpitolainsiksi 173/1997

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä. Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kinanen, A. 2018. Urheiluseurojen tuloverotuksesta. Verohallinto. Verkko-seminaari 12.6.2018. Powerpoint-esitys.

Kirjanpitoasetus 30.12 1997/1339

Kirjanpitolaki 30.12 1997/1336

Korian Klubi 2018. 557 x kiitos – Manskarille uusi yleisöennätys! WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.korianklubi.net/uutiset/557-x-kiitos-manskarille-uusi-yleis%C3%B6enn%C3%A4tys> [viitattu 15.1.2019].

Korian Klubi 2018. Historia. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.korianklubi.net/historia> [viitattu 15.1.2019].

Loimu, K. 2013a. Yhdistystoiminnan käsikirja. 6. Uudistettu painos. Helsinki: Sanoma Pro Oy.

Loimu, K. 2013b. Yhdistyksen ABC: Opas suomalaiseen yhdistystoimintaan. Helsinki: Into kustannus Oy.

Lindholm, M. 2019. Puheenjohtaja ja taloudenhoitaja. Keskustelu 12.2.2019. Elimäen IFS Ry.

Perustuslaki 11.6 1999/731

Perälä, S. & Etelämäki, T. 2013. Yhdistyksen ja säätiön tilinpäätösmalli. 10. Uudistettu painos. Helsinki: KHT-Media.

Perälä, S. & Perälä, J. 2006. Yhdistyksen ja säätiön talous, kirjanpito ja verotus. 3. Uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro.

Taloushallintoliitto 2018. Tosite. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/tosite> [viitattu 19.3.2019].

Tuloverolaki 30.12 1992/1535

Verohallinto 2011. Milloin yhdistys tai säätiö on yleishyödyllinen? WWW-dokumentti. Saatavissa: https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/milloin_yhdistys_tai_saatio_on_yleishyo/ [viitattu 25.1.2019].

Verohallinto 2019. Tuloverotus – yhdistys ja säätiö. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/yhdistys-ja-saatio/> [viitattu 21.3.2019].

Yhdistyslaki 26.5 1989/503

Yhdistystieto 2013a. Hallituksen jäsenet. WWW-dokumentti. Päivitetty 27.3.2013. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/64-hallituksen-jasenet> [viitattu 14.2.2019].

Yhdistystieto 2013b. Varainhankinta. WWW-dokumentti. Päivitetty 22.5.2014. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/72-varainhankinta> [viitattu 15.3.2019].

Yhdistystieto 2013c. Yhdistyksen säännöt. WWW-dokumentti. Päivitetty 12.3.2013. Saatavissa: <http://yhdistystieto.fi/wiki/62-yhdistyksen-saannot> [viitattu 7.2.2019].

Yhdistystieto 2013d. Yhdistyksen tilinpäätös. WWW-dokumentti. Päivitetty 29.3.2018. Saatavissa: <https://yhdistystieto.fi/wiki/74-yhdistyksen-tilinpaatos> [viitattu 26.3.2019].

TALOUDENHALLINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

Korian Klubi

**Taloudenhallinnan
kehittämissuunnitelma**

1 JOHDANTO

Taloudenhallinnan kehittämissuunnitelma on tehty Salibandyseura Korian Klubin taloudenhallinnan parantamiseksi ja kehittämiseksi nykyisestä tilanteesta. Tämän suunnitelman myötä seuran taloutta pystytään hoitamaan selkeämmin ja mahdolliset virheet taloushallinnassa pyritään minimoimaan. Suunnitelma on tehty siten, että nykyisen taloudenhoitajan työtaakka kevenisi ja alati kasvavan seuran talous pysyisi kasassa. Suunnitelmassa on keskitytty tiettyihin ongelmakohtiin, jotka on määritelty toimeksiantajan taholta. Ongelmakohtiin on suunnitelmassa kehitetty ratkaisumalleja ja vinkkejä, jolla taloushallinto yhdistyksessä paranisi. Suunnitelmaan on myös kirjattu muutamia ohjeistuksia, joiden avulla taloudenhallintaa opiskelematon onnistuu tehtävistään paremmin. Valmis suunnitelma luovutetaan yhdistykselle ja sen ehdotukset voi ottaa käyttöön sellaisenaan tai osittain riippuen yhdistyksen sen hetkisestä taloustilanteesta. Tommi Manninen on tehnyt tämän suunnitelman opinnäytetyönä Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoululle.

2 TALOUDEHOITAJAN TEHTÄVÄT

Korian Klubin taloudenhoitaja hoitaa koko seuran taloutta, niin ykkös- kuin kakkosjoukkueen osalta. Seurassa ei toimi muita rahastonhoitajia tai joukkueenjohtajia. Taloudenhoitajan tehtävät ovat seuraavat:

- Rakentaa kausikohtaisen budjetin hallituksen hyväksyttäväksi
- Seuraa budjetin toteutumista
- Viimeistelee seuran yhteistyösopimukset
- Laskuttaa yhteistyökumppaneita
- Laskuttaa ja tiedottaa pelaajia kausimaksuista
- Seuraa laskutuksen suorituksia
- Maksaa yhdistykselle tulevia laskuja
- Hoitaa yhdistyksen kirjanpidon
- Hoitaa yhdistyksen tilinpäätöksen
- Varaa joukkueiden harjoitusvuorot
- Ilmoittaa joukkueet sarjoihin

- Vastaa ottelutapahtuman läpiviemisestä

3 KORIAN KLUBIN BUDJETTIMALLI

Matti Lindholm on laatinut seuralle kolmevuotisen talousstrategian, jota tarkastellaan kausikohtaisen budjetin laatimisessa. Strategian avulla seura pystyy seuraamaan taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, mutta pelillinen menestys vaikuttaa taloudelliseen tilanteeseen paljon. Tästä syystä budjetti on rakennettava aina kausikohtaisesti joukkueiden sarjatasojen mukaan. Korian Klubin budjettimalli kaudelle 2018-2019 oli seuraava:

MENOT

Kilpaurheilu

Klubi

1. Sarjamaksut
2. Tuomarimaksut
3. Tuomarimatkat
4. Salivuokrat
5. Matkat
6. Painotuotteet
7. Mainonta
8. Kioskituotteet

Klubi II

1. Sarjamaksut
2. Tuomarimaksut

Muut

1. Siirtomaksut
2. Kotiturnaus
3. Muut

Muu urheilu

1. Harjoitusvuorot
2. Hallisarja
3. Varusteet
4. Peliasut
5. Muut

Järjestötoiminta

1. Tapahtumat
2. Tiedotus
3. Jäsenyydet
4. Seuravaatteet
5. Muut

Varainhankinta

1. Pankkimaksut
2. Muut
3. Alaskirjaukset

Juniorit

1. Salivuokrat
2. Varusteet
3. Seuravaatteet
4. Muut

TULOT

Kilpaurheilu

1. Lipputulot
2. Kausikortit
3. Kioskimyynti
4. Muut

Muu urheilu

1. Kausimaksut
2. Kummipelaajat
3. Muut

Järjestötoiminta

1. Jäsenmaksut
2. Muut
3. Seuravaatteet

Varainhankinta

1. Mainostila
2. Avustukset
3. Muut

Juniorit

1. Kausimaksut

Korian Klubin budjetti on noussut perustamisesta lähtien joka vuosi. Ensimmäisellä toimikaudella seuran budjetti oli 5 400 euroa, kun se oli kaudella 2018-2019 jo hieman alle 33 000 euroa. Budjetin kasvu on Lindholm mukaan luonut ongelmia taloudenhallintaan. Lindholm tuo myös ilmi, että seura tarvitsee kaikin keinoin lisää rahaa, sillä sponsoritulot ovat tällä hetkellä niin isot, ettei niitä ole mahdollista kovin paljon kasvattaa.

3.1 Budjetoinnin kehitysehdotus

Budjetti on laskettu niin, että tulot ovat hieman isommat kuin menot. Haastattelussa ilmenee, että budjetti on laadittu melko tiukaksi, josta voi koitua myöhemmin ongelmia. Tiukka budjetti aiheuttaa ongelmia siinä vaiheessa, kun toiminnassa tulee yllättäviä menoja. Tästä syystä budjetti olisi hyvä rakentaa hieman löysemmäksi ja siten, että menot lasketaan aavistuksen suuremmiksi kuin ne lähtökohtaisesti ovat ja tulot taas pienemmiksi, mitä laskelmien perusteella näyttää.

Salibandyseuran budjetoinnissa tuomarimaksut ja sarjamaksut ovat helppo määrittää, koska näille on Salibandyliiton toimesta laadittu tietyt hinnat jokaiselle sarjatasolle. Maksujen suuruus on siis helppo selvittää, koska ne eivät muutu, ellei joukkueen sarjataso muutu. Kaikki muut kohdat ovat sellaisia tuloja tai menoja, joiden suuruutta ei ennen kauden alkua pysty varmaksi sanomaan. Nämä kohdat on siis hyvä laskea hieman yli- tai alisuuriksi, riippuen onko ne tuloa vai menoa.

Vaikka budjetointia ei kannatakaan tehdä edelliskauden tuloksen perusteella, niin budjetoinnin yhteydessä on hyvä selvittää edelliskauden menoja ja selvittää on toiminnassa turhia kuluja, joita pystyisi karsimaan. Monessa seurassa, kuten Korian Klubissa, kausimaksut esimerkiksi maksetaan ilman viitettä, joka lisää pankkikuluja. Pankit veloittavat vähemmän pankkimaksuja, jos laskut maksetaan viitenumerolla. Tässä tapauksessa kyse ei ole isoista summista, mutta pienelle yhdistykselle kaikki niin sanottujen turhien menojen karsiminen on askel parempaan.

Yksi taloudellinen ongelmakohta oli myös lisätulojen tarvitseminen. Sponsoritulot ovat katossa, eikä niitä pysty hirveästi enää kasvattamaan, joten tuloja on hankittava muilla keinoin. Mahdollisia lisätulojen hankintakeinoja ovat muun muassa joukkuemäärien kasvattaminen sekä juniorijoukkueiden lisääminen. Kouvolassa juniorijoukkueen pyörittäminen on verrattain halpaa, sillä Kouvola ei peri juniorijoukkueilta lainkaan maksua salivuoroista. Kausimaksujen nostaminen nykyisestä lisäisi myös tuloja, mutta tämän kanssa kannattaa olla tarkkana, sillä harrastepohjalta pelaavat pelaajat haluavat harrastaa mahdollisimman pienillä kuluilla. Seuran on mahdollista myös osallistua erilaisiin kaupungilla järjestettäviin tapahtumiin, jossa voi pitää arpajaisia tai myydä seuran tuotteita.

Urheiluseurat tekevät usein myös talkootöitä, joilla pystyy kerryttämään seuran kassaa. Talkoisiin osallistuminen vaatii tietysti yleensä pelaajien suostumuksen. Kouvolan alueella järjestetään kuitenkin paljon erilaisia tapahtumia, joihin Klubi pystyisi osallistumaan. Mahdollisia talkootöitä voisi esimerkiksi olla liikenteenohjaaminen, tapahtumateltojen kasaus, rakettimyynti tai yhteistyökumppanien kautta tulevat työtehtävät.

4 KORIAN KLUBIN KIRJANPITO

Korian Klubin kirjanpito on koko sen historian ajan hoidettu taulukkolaskentaa hyväksikäyttäen. Pienet yhdistykset pystyvät hoitamaan kirjanpidon taulukkolaskennan avulla, mutta mitä suuremmaksi yhdistyksen toiminta kasvaa, niin sitä haastavammaksi sen käyttäminen muodostuu.

Pienet yhdistykset voivat käyttää kirjanpidossa taulukkolaskentaa, jos kaikki seuraavat kohdat pätevät yhdistykseen:

- Yhdistyksellä ei ole muuta varallisuutta kuin pankkitilillä olevat rahat ja vähäisiä määriä lyhytaikaisia saamisia
- Yhdistyksellä on vähän kirjanpitoon kuuluvia tapahtumia
- Yhdistyksellä on vähän rahaa vaativia toimintamuotoja
- Yhdistys ei maksa mitään verokortilla
- Yhdistyksellä ei ole rahastoja tai lainoja

Kirjanpito taulukkolaskentaohjelmalla käy siis nopeasti raskaaksi ja vaikeakäyttöiseksi jos rahaliikenne ja tositteiden määrä kasvaa. Vaikka Klubilla osa Kaijanahon mainitsemista määreistä toteutuukin, niin osa määreistä alkaa olla jo niillä rajoilla, että onko taulukkolaskenta enää hyvä valinta kirjanpidon ohjelmaksi.

Lindholm myös kertoo haastattelussa, että kirjanpito on aiempina kausina tehty aina kauden päätteeksi, jolloin myös käteisrahat on viety tilitettäviksi. Tämä luo ongelmia muun muassa tositteiden hallintaan. Myös riskit kirjanpidon oikeellisuudesta kasvaa, kun kirjattavista tapahtumista voi olla kulunut aikaa yli puoli vuotta.

Taulukkolaskentaohjelmalla kirjanpidossa tulee haasteita toiminnan kasvamisessa. Tästä olisi seurassa hyvä päästä eroon ja samalla pyrkiä tekemään kirjanpitoa useammin, jottei kaikki kirjaukset tapahtuisi vasta kauden päätteeksi.

4.1 Kirjanpidon kehitysehdotukset

Taulukkolaskennalla tehty kirjanpito voi siis, kuten yllä mainittiin, käydä nopeasti hyvin kankeaksi ja työlääksi, jos tapahtumien määrä lisääntyy ja rahaliikenne kasvaa. Vaihtoehtoja kirjanpitoon on monia. Kirjanpidon voi ulkoistaa tilitoimistolle, mutta saatavilla on myös useita erilaisia kirjanpito-ohjelmia, joilla seura pystyy itse hoitamaan kirjanpidon.

4.1.1 Kirjanpidon ulkoistaminen tilitoimistolle

Kirjanpidon ulkoistaminen tilitoimistolle voi pienellä yrityksellä tai yhdistyksellä tulla kysymykseen varsinkin silloin, jos yhdistyksen jäsenistä ei löydy kirjanpidon ja tilinpäätöksen taitavia henkilöitä. Jos kirjanpito tehdään yhdistyksessä, vaikkei sen taitavaa henkilöä löydy, niin riski virheistä kasvaa melko suureksi. Pahimmillaan virheet voidaan lukea kirjanpitorikokseksi, jonka myötä yhdistyksen kirjanpitäjä voidaan tuomita jopa vankeuteen, riippuen kirjanpitorikoksen

laajuudesta. Törkeäksi kirjanpitorikokseksi lasketaan liiketapahtumien kirjaamisen tai tilinpäätöksen laatimisen laiminlyöminen kokonaan tai olennaisilta osin tai jos väärin tietojen määrä on huomattavan suuri. Tuottamukselliseksi kirjanpitorikos lasketaan silloin, kun tekijä ei ole tietoinen teon hetkellä, mitä kirjanpitorikoksen toteutuminen edellyttää tai jos hän erehtyy näistä seikoista. Tuottamuksellisen kirjanpitorikoksen tunnusmerkistö täyttyy, kun tekijä huolimattomuudellaan laiminlyö kokonaan tai osittain liiketapahtumien kirjaamisen tai tilinpäätöksen laatimisen. Rikos täyttyy myös, jos tekijä hävittää, hukkaa tai vahingoittaa kirjanpitoaineistoa ja tämän myötä oikean ja riittävän kuvan saaminen toiminnan taloudellisesta vaikeutuu olennaisesti.

<https://www.talousrikos.fi/tietoa/kirjanpitorikokset/>

Ulkoistamalla kirjanpidon tilitoimistolle nämä riskit pienenisivät huomattavasti. Kouvolassa on reilusti erikokoisia tilitoimistoja, joista osa on erikoistunut pienempiin yrityksiin tai yhdistyksiin. Tilitoimistojen peruspalveluihin kuuluu taloushallinta, palkanlaskenta, kirjanpito, verotus sekä tilinpäätös. Palvelut räätälöidään yhdistyksen tarpeiden mukaan ja muun muassa Kymen Tilitiimi Oy kertoo nettisivuillaan, että tilitoimisto voi hoitaa kirjanpidon kokonaisuudessaan tai pelkästään vain osan siitä. Usein varsinkin pienten yritysten ja yhdistysten kohdalla tilitoimistoilta nimetään kirjanpitäjä, joka huolehtii yhdistyksen taloushallinnosta. Suurempien yritysten kohdalla tilitoimistot nimeävät yleensä kirjanpito- ja palkanlaskentatiimin.

Tilitoimistoilla on käytössä erilaisia hinnoitteluperiaatteita. Hinta voi olla kiinteä tai osittain kiinteä, mutta se voi myös perustua tositteiden, vientien määrään tai työtuntien määrään taikka näiden yhdistelmään. Tositehinnoittelu on hyvä valinta siinä tilanteessa, kun toiminta sisältää paljon kausivaihteluita. Tuntihinnoittelu taas on hyvä vaihtoehto silloin, jos yhdistys on ulkoistanut tilitoimistolle vain osan toiminnastaan, kuten esimerkiksi tilinpäätöksen tekemisen tai kirjanpidon tarkastuksen. Korian Klubin tilanteessa valinnaksi osuisi tositehinnoittelu, sillä seuran toiminnassa paljon heilahtelua riippuen ajankohdasta. Talvella toiminta käy kuumimmillaan, kun taas kesällä on huomattavasti hiljaisempaa, eikä toiminnasta tule juurikaan kirjattavaa.

4.1.2 Kirjanpito-ohjelmien käyttöönotto

Jos yhdistys kuitenkin päättää suorittaa kirjanpidon itse, niin saatavilla on useita kirjanpito-ohjelmia, joilla kirjanpito sujuu kepeämmin kuin taulukkolaskentaohjelmalla. Saatavilla on niin ilmaisia kuin kuukausimaksullisia ohjelmia.

Ilmaisia kirjanpito-ohjelmia ovat muun muassa Tilitin, Tappio sekä Holli. Seuraavaksi käydään läpi, mitä ilmaisilla kirjanpito-ohjelmilla on tarjota ja mitkä ovat niiden kompastuskivet.

Tilitin –kirjanpito-ohjelmalla on mahdollista ottaa tulosteena tilien saldot, tiliote, tuloslaskelma sekä tase, päivä- sekä pääkirja ja ALV-laskelma tileittäin. Tulosteet voi myös tallentaa PDF-tiedostoksi ja se sisältää useita tilikarttamalleja. Tilitin-ohjelma toimii kuitenkin ainoastaan Windows- ja Linux-käyttöjärjestelmillä, joten jos yhdistyksellä on käytössä Applen laitteita, niin tämä ohjelma ei ole vaihtoehto. Tilitin ei myöskään sovellu yhdenkertaiseen kirjanpitoon.

Tappio –kirjanpito-ohjelma on niin ikään Windows-käyttöjärjestelmälle kehitetty ilmainen kirjanpito-ohjelma, jolla luonnistuu pienten yhdistysten, järjestöjen sekä yritysten kirjanpito. Tappio –ohjelmaa ei ole kuitenkaan päivitetty pitkään aikaan, joka voi luoda ongelmia.

Holli –kirjanpito-ohjelma on Tappio –ohjelman kaltainen ja se on myös yhteensopiva Tappio –ohjelman kanssa. Hollissa voi kopioida tulosteen myös muihin ohjelmiin, kuten Excel-taulukkolaskentaan. Ohjelmalla voi tulostaa pääkirjan, päiväkirjan ja ALV-laskelman halutulta kuukaudelta. Hollissa onnistuu myös ALV-laskenta EU-kaupalle sekä rakentamispalvelulle. Ohjelman tiedoissa ei lue käyttöjärjestelmärajotuksista.

Ilmaiset kirjanpito-ohjelmat ovat yksinkertaisia ja niillä pienen yhdistyksen kirjanpitoa on helppo ylläpitää. Ilmaisiin kirjanpito-ohjelmiin liittyy tosin aina riski, sillä ohjelmat ovat yksittäisten henkilöiden kehittämiä ohjelmia, joten ohjelman päivittäminen on myös kehittäjästä kiinni. Myös tuen puute mahdollisten ongelmatilanteiden sattuessa voi aiheuttaa vaikeuksia. Ilmaiset ohjelmat ovat hyvä vaihtoehto yksinkertaisen kirjanpidon ylläpitoon ja kirjanpidon opetteluun,

jos tiedostaa sen riskit. Muussa tapauksessa maksulliset kirjanpito-ohjelmat ovat luotettavampi vaihtoehto.

Saatavilla on runsaasti erilaisia maksullisia kirjanpito-ohjelmia, joiden hinnat vaihtelevat palvelutason myötä. Ohjelmien hinnat vaihtelevat nollasta eurosta hieman alta sataan euroon. Myös yrityksen koko ja tarve voivat vaikuttaa palvelun hintaan. Seuraavaksi vertailen muutamia eri kirjanpito-ohjelmia, joita ovat Merit Aktiva, Visma ePasseli sekä Ukko Pro.

Merit Aktiva on kirjanpito-ohjelma, joka mainostaa palveluaan helppokäyttöisenä kirjanpito-ohjelmana yrittäjälle ja kirjanpitäjälle. Merit Aktiva on käytettävissä selaimen kautta niin tietokoneella kuin mobiililaitteella. Palvelu myös tarjoaa ilmaista asiakastukea puhelimitse ja sähköpostitse. Merit Aktiva-palvelussa on kolme eri hintatasoa, jotka ovat:

- Merit Aktiva, kuukausihinta palvelulle 19 euroa. Taso sisältää rajoittamattoman määrän asiakirjoja, kirjanpitoasiakkaita sekä maksuttoman varmuuskopioinnin ja asiakastuen. Tasaan sisältyy myös myynti, osto, pankki, kassa, kirjanpito, varasto, kustannuspaikat ja projektit sekä käyttöomaisuus.
- Merit Aktiva Pro, kuukausihinta palvelulle 29 euroa. Taso sisältää kaikki samat palvelut kuin alempikin hintataso, mutta lisäksi se tarjoaa tuen useammalle samanaikaiselle käyttäjälle, toimittajien ja tuotteiden ryhmittelymahdollisuuden, massalaskutuksen, sähköisten ostolaskujen kierrätysmahdollisuuden sekä yhteenvetotilit. Jokainen lisäkäyttäjä tosin nostaa kuukausimaksua kymmenellä eurolla.
- Merit Aktiva Premium, kuukausihinta palvelulle 39 euroa. Taso sisältää jälleen samat palvelut kuin alemmatkin hintatasot, mutta lisäksi kyseisessä tasossa on myyntitilaukset, tarjoukset sekä ennakkolaskut.

Merit Aktivalla on tarjolla myös maksuton kokeiluversio, jolla ohjelmaan voi syöttää 100 myynti- ja ostolaskua ja 100 pääkirjatositetta, mutta kun yksikin

näistä tositelajeista ylittää 100 kappaleen määrän, on ohjelmaan ostettava lisenssi. (<https://www.meritaktiva.fi/>)

Visma ePasseli on yrityksen laskutukseen, kirjanpitoon ja ostoreskontraan tarkoitettu kirjanpito-ohjelma. Ohjelma mainostaa auttavansa yritystä aloittamaan, toimimaan ja kasvamaan ammattimaisesti. Myös Visma ePasseli on pilvipalvelu, joka toimii niin mobiililaitteella kuin tietokoneellakin. Vismalla on ePasselille oma mobiilisovellus, jolla pystyy luomaan laskuja ja lähettämään niitä. Ohjelmassa on ominaisuus, jolla voi ottaa kuvan käteiskuitista ja lähettää sen ohjelmaan. Visma ePasselissa voi valita itselleen sopivimman ohjelman kolmesta eri palvelumallista, joissa on kaikissa hieman erilaiset kattavuudet. Palvelumallit ovat nimeltään Visma ePasseli Solo, Visma ePasseli Standard, Visma ePasseli Laskutus.

- Visma ePasseli Laskutus –palvelumalli on nimensä mukaisesti tarkoitettu vain laskutuksen hallintaan. Ohjelmaan ei kuulu kirjanpitomahdollisuutta. Palvelun hinta on 9 euroa kuukaudessa.
- Visma ePasseli Solo on kevennetty kirjanpito-ohjelma, jossa pienen yrityksen tai yhdistyksen taloushallinnon perustoiminnot. Solossa on mukana myös laskutuspalvelut. Palvelumallista on karsittu sähköinen laskutus, pankki-integraatio, tiliöintiehdotusmahdollisuus, sekä erilaiset laajennusmahdollisuudet. Palvelun hinta on 9 euroa kuukaudessa.
- Visma Passeli Standard yhdistää nämä kaksi yllä mainittua palvelumallia. Standardista löytyy niin pankki-integraatio, joka hoitaa pankkitilien täsmätykset automaattisesti kuin tiliöintiehdotuksetkin, joka nopeuttaa kirjanpitoa. Standard-palvelun hinta on 15 euroa kuukaudessa.

Visma ePasseli –ohjelmassa on plussana myös iZettle-integraatio. Korian Klubissa on mietitty maksupäätteen hankkimista ottelutapahtumiin, joten sen kannalta integraatio on etu muihin kirjanpito-ohjelmiin. Integraation myötä ePasseli hankkii tietoja iZettle-tililtä ja maksun saavuttua se kohdistetaan iZettle-tapahtumiin, jotka on kirjattu automaattisesti ePasseliin. Ennen integraation

aloittamista on asetettu kirjanpito-tilit, joita tapahtumissa käytetään. Tämä helpottaisi ottelutapahtumasta saatavien tulojen kirjanpitoa huomattavasti. Visma tarjoaa ePasseli-ohjelmalle 30 päivän ilmaisen kokeilujakson, jonka aikana voit tutkia onko ohjelma oman yhdistyksen tarpeisiin sopiva.

(<https://www.visma.fi/epasseli/>)

UkkoPro –kirjanpito-ohjelma on suunniteltu helpottamaan pienyrittäjien ja toimimien taloushallintoa. Ukko Pro on täysin digitaalinen ohjelma, jolla kaikki toimii automatisoidusti. Ohjelman kautta yhdistys pystyy lähettämään ja vastaanottamaan laskuja ja nämä siirtyvät automaattisesti kirjanpitoon. Ohjelmasta vastaavan tehtäväksi jää vain tositteiden lisääminen palveluun. Kuittien ja tositteiden lisääminen ohjelmaan onnistuu kuvaamalla ne ja lisäämällä palveluun. Ukko Pro –ohjelma luo automaattisesti ALV-laskelmat toiminnan perusteella, jonka jälkeen laskelman voi lähettää suoraan verottajalle. Jos yrityksellä tai yhdistyksellä on mahdollista hakea alarajahuojennusta, niin ohjelma tekee sen myös automaattisesti. Ukko Pro toimii, kuten ylläolevatkin ohjelmat selainperäisesti niin mobiililaitteella kuin tietokoneellakin. Ohjelmassa onnistuu myös automaattitiliöintien luonti myytävälle tuotteelle, jos sellaisia löytyy. Palveluun sisältyy myös tuloslaskelma ja tilinpäätös, mutta näiden toimimisesta sivusto ei kerro enempää.

Ukko Pro –ohjelman hinnoittelu perustuu yhdistyksen kumulatiiviseen liikevaihtoon. Palvelun hinta on suunniteltu tukemaan aloittelevia yrittäjiä. Hinnan vaihteluväli on nolasta eurosta aina 60 euroon kuukaudessa. Liikevaihdon kasvaessa hinta kasvaa seuraavasti:

- Jos liikevaihto ensimmäisellä käyttökuukaudella on 700 euroa, niin palvelu on ilmainen.
- Liikevaihdon kasvaessa 900 euroon, on kumulatiivinen liikevaihto 1600 euroa, jolloin palvelun hinta nousee 10 euroon kuukaudessa.
- Vähitellen toiminnan jatkuessa kuukausihinta nousee perushintaan, eli 60 euroon kuukaudessa.

Ukko Pro ei tarjoa ilmaista kokeilujaksoa yrityksille tai yhdistyksille, joilla on jo liikevaihtoa. (<https://www.ukkopro.fi/>)

4.1.3 Ohjelmistosuositus

Korian Klubille sopivin kirjanpito-ohjelma olisi yllämainituista palveluista Visma ePasseli. Ohjelmasta löytyvät kaikki tarvittavat taloushallinnon toimet, jolla yhdistyksen taloushallinnon pystyy pitämään ajan tasalla. Hinta on myös pienelle yhdistykselle riittävän alhainen, vaikka ottaisi käyttöön kalleimman eli 15 euroa kuukaudessa maksavan Standard-palvelun.

4.1.4 Tositteet

Tositteiden kanssa on hyvä olla yhdistyksessä tarkkana, sillä liiketapahtuman todentavan tositteiden tulee säilyttää yhdessä kirjanpitoviennin kanssa. Kirjanpitoventi on perustuttava päivätyyn ja numeroituun liiketapahtuman todentavaan tositteseen. Tämän myötä tosittelle on hyvä tehdä yksi paikka, johon kaikki tosittet laitetaan, tällainen paikka voi olla esimerkiksi kansio tai laatikko, kunhan tosittet ovat helposti löydettävissä. Tosittetä on myös hyvä ottaa valokopio heti kun mahdollista, jos tosittet on perinteinen lämpökirjoitintekniikalla tehty kuitti. Täytyy myös muistaa, että tosittetä on säilytettävä kuusi vuotta lukien sen vuoden lopusta, jolloin tilikausi on päättynyt.

Kirjanpito-ohjelmissa on nykyään lähes kaikissa ominaisuutena, että tosittetä voi ottaa kuvan ja ne voi lisätä palveluun tätä kautta. Jos kirjanpito-ohjelma otetaan käyttöön, niin tätä on hyvä hyödyntää ja kuvat kannattaa ottaa heti sen saatuaan. Tällöin kuitenkin tiedot pysyvät tallessa ja kirjanpitoviennit on helppo kohdentaa tositteseen.

4.2. Johtopäätöksen kirjanpitoon

Korian Klubin tilanteessa kirjanpidon kokonainen ulkoistaminen tilitoimistolle voi tulla liian kalliiksi, mutta toiminnan kasvaessa tätä kannattaa pitää varteenotettavana vaihtoehtona. Ulkoistaminen vapauttaa aikaa muihin toimenpiteisiin, jota yhdistyksen ylläpitoon vaaditaan.

Taulukkolaskennalla tehty kirjanpito on hyvä vaihtaa kirjanpito-ohjelmaan, sillä Korian Klubin liikevaihto ja rahaliikenne on jo sen verran suurta, että Excelillä

tehty kirjanpito alkaa olla kankeaa ja haastavaa. Kirjanpito-ohjelmalla taloushallintoa on helpompi ja näppärämpi hoitaa, kun kaikki toimii digitaalisesti. Tämä helpottaa myös tositteiden säilyttämistä. Kirjanpito-ohjelmista saa myös päivä- ja pääkirjat automaattisina tulosteina.

On hyvä muistaa, että jos kirjanpito tehdään itse, niin toiminnantarkastaminen on syytä suorittaa erityisen huolellisesti. Onkin täysin mahdollista ulkoistaa tilitoimistolle esimerkiksi pelkästään tilinpäätöksen tekeminen ja toiminnantarkastus. Monissa tilitoimistoissa tilinpäätös on hinnoiteltu kiinteällä hinnalla, joka vaihtelee sadasta eurosta pariin sataan euroon. Toiminnantarkastuksen ulkoistamisella saa luotettavan ja tarkan tarkastuksen, jolloin riskit virheisiin minimoituvat.

Kaiken kaikkiaan olisi tärkeää, että Klubissa aloitettaisiin suunnitelmallinen kirjanpito, jossa ennen kauden alkua olisi määritelty tietyt ajanjaksot, jolloin kirjanpito saatetaan ajan tasalle. Toinen vaihtoehto on, minkä myös kirjanpito-ohjelmat mahdollistavat, jolloin kirjanpitoa ylläpidettäisiin reaaliaikaisesti tapahtumien mukaan. Tositemäärät Klubissa ei kauden aikana nouse niin suureksi, etteikö tämän toteuttaminen olisi mahdollista.

5 OTTELUTAPAHTUMIEN RAHALIIKENNE

Kakkosdivisioona on Kaakkois-Suomessa ensimmäinen sarjataso, jossa ottelut pelataan yksittäisenä. Sarjassa pelataan 18 ottelua, joten runkosarjassa jokaiselle joukkueelle tulee yhdeksän kotiottelua. Näiden päälle on mahdollista pelata vielä pudotuspelejä tai putoamiskarsintoja, jotka lisäävät kotiotteluiden määrää. Kausi 2018-2019 oli siis ensimmäinen, kun Korian Klubi järjesti yksittäisiä kotiotteluita aiempien kotiturnauksien sijaan.

Yksittäiset kotiottelut ovat talouden näkökulmasta positiivisia, sillä näissä on mahdollisuus kerätä niin pääsylippu- kuin kioskituloja, jotka nostavat seuran liikevaihtoa ja rahaliikennettä merkittävästi. Ottelutapahtumista on kuitenkin mahdollista saada enemmänkin tuloja, mutta myös kehityskohteita löytyy.

5.1 Ottelutapahtumien kehitysehdotukset talouden näkökulmasta

Merkittävin kehityskohde ottelutapahtumaan talouden näkökulmasta, jolla seura voi saada lisätuloja, on hankkia tapahtumaan maksupäätte. YLEn lokakuussa 2018 tehdyssä uutisessa Suomen Pankin rahahuolto-osaston osastopäällikkö kertoo, että Suomessa vain noin 10-20 prosenttia, eli hieman yli puoli miljoonaa henkilöä, jotka käyttävät käteistä usein. Tämä rajoittaa ottelutapahtumissa enimmäkseen juuri kioskituloja, sillä ylimääräistä käteistä rahaa ei kanneta enää niin paljon mukana. Pankkikortti kuitenkin löytyy lähes jokaiselta tapahtumaan tulevalta, joten maksupäätte mahdollistaa yhä useamman katsojan kioskiostot.

Markkinoilta löytyy erilaisia maksupäätteitä, joista osa toimii kuukausimaksulla ja osa taas maksuista perittävillä provisiolla. Provision kautta toimivia maksupäätteitä on iZettle ja SumUp. Molemmat laitteet toimivat mobiilipäätteen bluetooth-yhteyttä käyttämällä. Molempien toimijoiden laitteissa onnistuu niin lähimaksu kuin normaali korttimaksukin. iZettle-laitteen hinta on 79 euroa ja maksuista perittävä provisiio on 1,95 prosenttia. Palvelu tallettaa rahat pankkitilille 1-2 arkipäivän kuluessa. SumUp-laitteen hinta on puolestaan vain 29 euroa ja maksukorttimaksuista perittävä provisiokin vain 0,95 prosenttia. Luottokorttimaksuista palvelu perii provisiota 2,95 prosenttia. SumUp-palvelun talletuksissa menee 2-3 arkipäivää.

Molemmat maksupäättepalvelut ovat toiminnoiltaan sekä myös ulkonäöltään hyvin samankaltaisia. Palvelujen erot tulevat laitteen hinnoissa sekä perittävissä provisiioissa. SumUp on kokonaisuudessaan reilusti halvempi, mutta iZettlen integraatiomahdollisuus Visma ePasseli –kirjanpito-ohjelmaan tuo palvelulle edun.

Korian Klubin tilanteessa poissulkisin yleisemmin käytetyt Nets-maksupäätteet, joihin yhdistys joutuisi sitoutumaan 36 kuukaudeksi. Palvelun sitoutumispakon myötä kustannukset nousevat ensimmäisten kolmen vuoden aikana peräti 2000 euroon. Nets-maksupäätteiden provisiio on halvimmillaan kuitenkin vain 0,31 prosenttia, joka tekee pitkällä aikavälillä palvelusta kannattavam-

man. Nets-maksupääte kuitenkin vaatisi huomattavan paljon enemmän kortti-tapahtumia ja säännöllisempää käyttöä kuin mihin Korian Klubilla on tällä hetkellä tarve ja mahdollisuus.

Ottelutapahtumissa tulee väkisin käteismaksuja, vaikka tapahtumassa olisikin maksupääte. Käteiset tulee aina tilittää, mutta onkin hyvä miettiä, kuinka usein tilitykset tehdään. Aiemmin Korian Klubissa käteistilitykset on hoidettu kauden päätteeksi, kuten myös kuluvalle kaudella tehdään. Tämä luo riskejä, jolloin käteiset rahat voivat sekoittua esimerkiksi omiin rahoihin tai niitä käytetään väärissä tilanteissa. Tuleville kausille ehdottaisinkin, että käteistilitykset tehtäisiin aina jokaisen ottelutapahtuman jälkeen. Kioski- ja lipunmyyntihenkilöstö tilittäisivät rahat heti ottelun päätyttyä, jonka jälkeen ne vietäisiin tilittettäviksi. Näin olleen ottelutapahtumasta saadut tulot saataisiin nopeammin käytettäväksi ja käytäntö palvelisi myös reaaliaikaisen kirjanpidon ylläpitämistä.

6 YHTEENVETO

Kaiken kaikkiaan Korian Klubin taloushallintoa voidaan kehittää melko pienilläkin muutoksilla. Nämä muutokset tuovat kuitenkin selkeyttä taloudenhallintaan ja helpottavat taloudenhoitajan taakkaa. Muutoksien avulla Korian Klubilla on paremmat edellytykset talouden kasvattamiseen.

Tällä hetkellä Korian Klubille paras vaihtoehto olisi ottaa käyttöön jokin kirjanpito-ohjelma, esimerkiksi aiemmin suositeltu Visma ePasseli, joka kattaisi melko halvalla kuukausihinnalla yhdistyksen taloudenhallinnalliset tarpeet. Kirjanpidon ulkoistaminen tilitoimistolle ei ehkä vielä ole yhdistyksessä ajankohtainen, mutta toiminnan kasvaessa, sitä kannattaa pitää varteenotettavana vaihtoehtona. Hallituksen on myös hyvä pohtia vaihtoehtoa, jossa taloushallinnosta osa ulkoistettaisiin tilitoimistolle, kuten esimerkiksi tilinpäätöksen laatiminen. Tämä on tietysti kustannuskysymys, mutta vaihtoehto kannattaa pitää mielessä. Yhdistyksen hoitaessa kirjanpidon itse, on toiminnantarkastukseen panostettava, joten yksi vaihtoehto on ulkoistaa se tilitoimistolle. Joka tapauksessa tarkastukseen on hyvä panostaa liikaa kuin liian vähän, sillä myöhemmin huomattavat virheet voivat kostautua kalliisti.

Ottelutapahtumiin seuran kannattaa hankkia maksupäätte, sillä sen avulla ottelutapahtumista on saatavilla enemmän tuloja. Suositteluni maksupäätteeksi on joko iZettle- tai SumUp-maksupäätte. Ottelutapahtumien käteistilitykset on myös hyvä tehdä aina saman päivän aikana, jolloin niistä saa suurimman hyödyn toimintaan ja se helpottaa kirjanpidon ylläpitoa.

Kauden alla tehtävä budjetointi on hyvä tehdä hieman aiempaa löysemmäksi, joka antaa paremman mahdollisuuden reagoida kauden aikana mahdollisesti tuleviin taloudellisiin ongelmatilanteisiin.